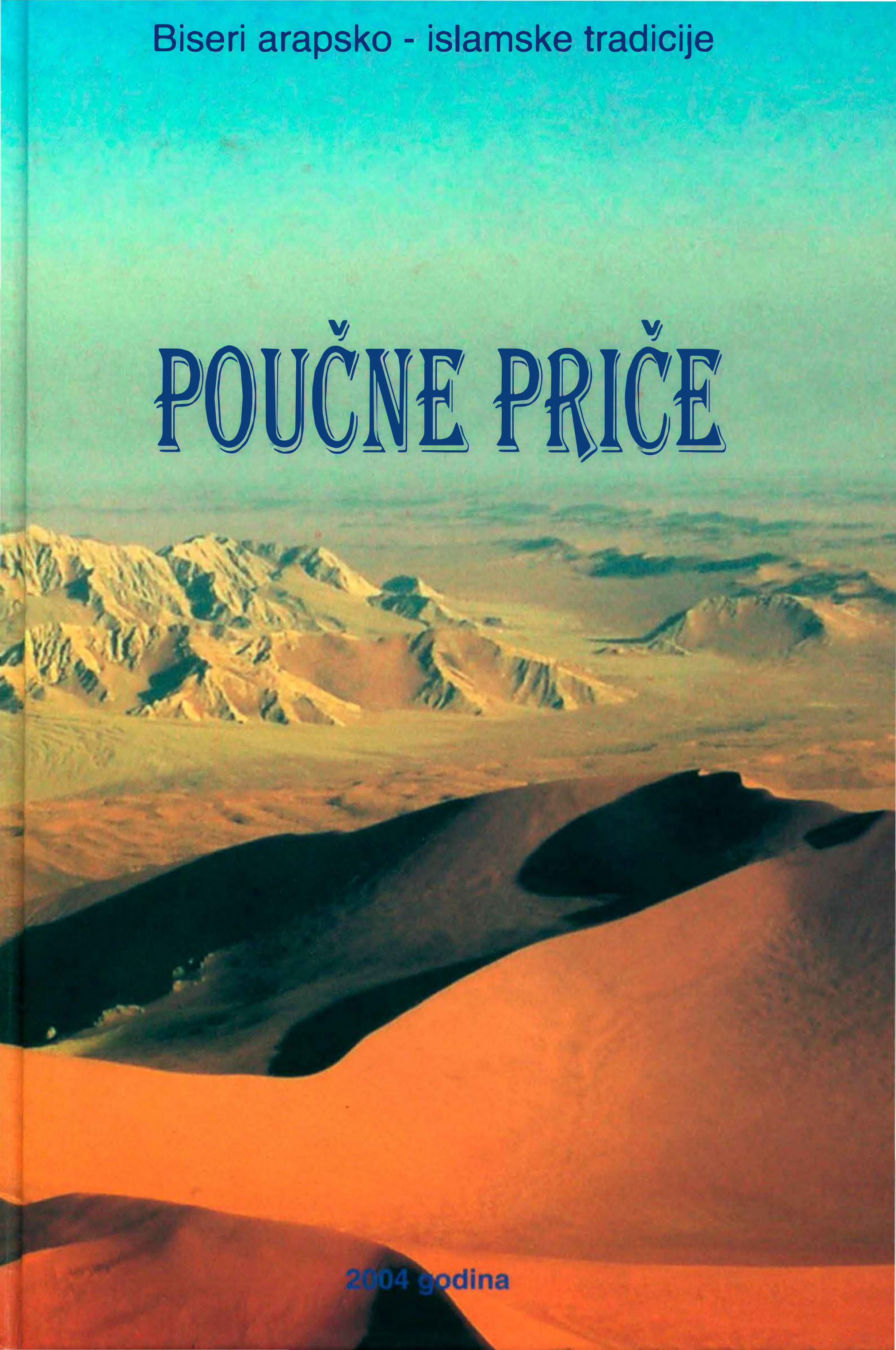
Biseri arapsko - islamske tradicije

POUČNE PRIČE

2004 godina

SADRŽAJ

Recenzija hfz. Dževada Hrvačića

Odgoj mladih spada u stvari na kojima islam posebno insistira. Kur'ansko - hadiski tekstovi traže, kako od pojedinaca - roditelja tako i od društva, da ulože maksimalan napor na planu islamskog odgoja djece i omladine. Na tome putu treba koristiti razne metode i sredstva za koja smatramo da su efikasna. Svakako da je jedna od tih korisnih i efikasnih metoda pričanje i čitanje priča koje u sebi sadrže pouke i poruke o moralnim vrijednostima kojima se svaki musliman treba okititi. Ova metoda je posebno značajna u vremenu kada su naša djeca izložena raznim audio - vizuelnim sredstvima i postoji mogućnost da dođu u kontakt sa štetnim i neprimjerenim sadržajima za njihov uzrast.

Ova knjiga je izbor priča iz arapsko - islamske tradicije koje sadrže pouke o moralnim vrijednostima kao što su poštenje, emanet - povjerenje, skromnost itd. Prevodilac ovih priča, Ahmed Džinović, je napravio izbor kojeg možemo preporučiti ne samo djeci nego i odraslim čitaocima, jer svaka od njih na određeni način motivira i podstiče

na pridržavanje islamskog morala, a to nije potrebno samo mladima nego svakom pojedincu, bez obzira na uzrast.

Zato, toplo preporučujem čitanje ove knjige, ne samo našoj djeci i omladini nego i starijim čitaocima.

Recenzent: **Hfz. Dževad Hrvačić**

PRIČA O GUBAVCU, ĆELAVCU I SLIJEPCU

Prenosi se od Ebu Hurejre, r.a., da je čuo Poslanika, s.a.v.s., kako priča:

"Allah, dž. š. je htio da iskuša trojicu ljudi od Izraelćana, od kojih je jedan bio gubavac, drugi bez kose, a treći slijep, pa im je poslao jednog meleka. Melek je došao gubavcu i upitao ga:

- Šta bi ti najviše želio? Najviše bi želio imati lijepu boju i lijepu kožu, i da se oslobodim ovog od čega se svijet zgraža na mene,- odgovori on. Melek pređe rukom preko njegova tijela, te od njega sva guba spade, i dobi lijepu boju kože. Zatim ga melek upita:

- A koji ti je imetak najdraži? Deve (ili krave-prenosilac hadisa je u sumnji šta je rekao),- reče on. Allah mu tada dade jednu lijepu devu koja je u stomaku nosila mladunče, a melek mu reče:

- Allah ti dao berićeta u njoj.

Zatim je melek došao onome bez kose i upitao ga:

- Šta bi ti najviše volio? Lijepu kosu, i da se oslobodim ovog od čega se svijet zgraža na mene,- odgovori on. Melek ga pomilova po glavi, te ga

bolest prođe i dobi lijepu kosu. Melek ga upita:

- A koji bi imetak najviše volio? Krave,- odgovori on. Allah mu tada dade jednu lijepu steonu kravu, a melek mu reče:

- Allah ti dao berićeta u njoj.

Zatim melek dođe slijepcu i reče mu:

- Šta bi ti najviše želio imati? Da mi Allah vrati moj vid, kako bi ljude mogao gledati,- odgovori on. Melek ga pomilova po očima i Allah mu vrati vid, zatim ga upita:

- A koji bi imetak najviše volio? Ovce,- odgovori on. Allah mu dade jednu ovcu.

U sve trojice se imetak plodio i množio, pa je bivši gubavac imao punu dolinu deva, a bivši ćelavac punu dolinu krava, a bivši slijepac punu dolinu ovaca. Zatim melek dođe gubavcu u njegovom bivšem liku i obliku te mu reče:

- Ja sam čovjek bijednik, ostao sam odsječen na svom putovanju, i niko mi nije u stanju danas pomoći osim Allaha, pa onda ti. Zato te molim Onim koji ti je dao tako lijepu boju i lijepu kožu, i toliki imetak, da mi dadneš jednu devu kako bi mogao nastaviti put. On mu na to reče:

- Obaveze i izdaci su mnogobrojni. Melek mu reče:

- Kao da te ja od nekud znam, da ti nisi bio onaj gubavac što se svijet zgražavao na njegov izgled i bijedu, pa ti je Allah podario (zdravlje i bogastvo)? On mu tada odgovori:

- Naprotiv, ja sam ovo naslijedio od svojih predaka. Melek mu tada reče:

- Ako si mi slagao, neka te Allah povrati u ono stanje u kojem si bio.

Zatim je melek došao ćelavcu u njegovom prijašnjem liku i obliku, i rekao kao što je rekao gubavcu, a ovaj mu uzvratio kao i prvi. Melek mu reče:

- Ako si mi slagao neka te Allah vrati u ono stanje u kom si bio.

Zatim je došao slijepcu u njegovom prijašnjem liku i obliku, i rekao mu:

- Ja sam siromašan čovjek, i ostao sam odsječen na svom putovanju, i niko mi nije u stanju danas pomoći osim Allaha, pa onda ti. Zato te molim Onim koji ti je podario tvoj vid da mi daš jednu ovcu, kako bi se njom pomogao na svome putu. On mu odgovori:

- I ja sam bio slijep, pa mi je Allah dž. š. povratio vid, uzmi koliko hoćeš, a ostavi koliko hoćeš. Tako mi Allaha, ništa ti neću danas zabraniti da uzmeš, radi Moćnog i Velikog Allaha.

Melek mu tada reče:

- Zadrži sav svoj imetak, vi ste bili samo iskušani. Allah je zadovoljan sa tobom, a rasrdio se je na tvoja dva druga.." (Buharija i Muslim)

SE'ID IBN AMIR

Omer ibn El- Hattab, da je Allah njime zadovoljan, je postavio Se'ida ibn Amira za namjesnika Himsa. Nije prošlo mnogo vremena a kod Omera, vladara muslimana, dođe delegacija stanovnika Himsa. On im reče:

"Napišite mi imena vaših siromaha, da im udijelim od imetka muslimana!" Oni mu napisaše imena siromaha, a među njima bilo je i ime Se'ida ibn Amira. Omer ih upita:

"A ko je Se'id ibn Amir?" Oni odgovoriše:

"To je naš namjesnik!" Omer upita:

"Zar je vaš namjesnik siromašan?!" Oni odgovoriše:

"Da, tako nam Allaha, znaju proći mnogi dani a da se u njegovoj kući ne potpali ni vatra." Omer zaplaka, a potom stavi hiljadu dinara u kesu i reče:

"Dajte mu ovaj novac da ima od čega živjeti."

Kada se delegacija vratila u Hims, dali su mu kesu, a Se'id reče:

"Mi smo Allahovi i Njemu ćemo se vratiti!" Izgledao je kao da mu se desila neka nesreća. Njegova žena ga upita:

"Šta se desilo? Da nije umro vladar musli-

mana?" On odgovori:

"Desilo se gore od toga, došao mi je dunjaluk da mi upropasti Ahiret!" Ona reče:

"Riješi se toga", ali ona nije znala ništa o novcu. On je upita:

"Hoćeš li mi pomoći u tome?" Ona odgovori:

"Da." On nakon toga podijeli novac siromašnim muslimanima.

Nakon nekog vremena, Omer ibn El- Hattab je posjetio Hims kako bi ispitao njihovo stanje. Susreo se sa stanovnicima Himsa i upitao ih o njihovom namjesniku, Se'idu ibn Amiru. Oni ga pohvališe, ali su se požalili na tri stvari kod njega, koje im se nisu dopadale. Omer pozva Se'ida ibn Amira te ih sakupi zajedno i upita:

"Na što se žalite kod vašeg namjesnika?" Oni rekoše:

"Tako nam Allaha, ne izlazi pred ljude dok dan ne poodmakne!" Omer pogleda u Se'ida i zatraži odgovor na to od njega, pa on reče:

"Tako mi Allaha, ne volim što ovo govorim, ali moja porodica nema slugu, pa ja zajedno s njima mijesim tijesto a onda čekam da nadođe, pa im ispečem hljeb. Zatim abdestim i izađem pred ljude."

Omer potom upita:

“Na što se još žalite kod njega?" Oni rekoše:

“Naveče nikome ne odgovara!" Se'id na to reče:

“Tako mi Allaha, to mi, takođe, nije drago da obznanim, ali ja sam dan odredio za njih, a noć za Uzvišenog Allaha!" Omer upita:

“Na što se još žalite kod njega?" Oni rekoše:

“On ima dan u mjesecu, kada neće nikoga da primi!" Omer upita:

“Šta imaš reći na to, Se'ide?" Se'id reče:

“Nemam slugu koji bi mi oprao odjeću, a nemam drugu odjeću osim ove koja je na meni, pa toga dana perem odjeću i čekam da se ona osuši, a potom izlazim pred ljude krajem dana." Tada Omer reče:

“Hvala Allahu, koji je učinio da ne pokvarim svoje mišljenje o tebi!"

AMR IBN EL- ’AS I RIMSKI ZAPOVJEDNIK

Prilikom osvajanja Egipta, u toku borbe muslimana protiv Rimljana, rimski zapovjednik pozva Amra ibn El- 'Asa da s njim pregovara u vezi utvrđenja”Babilon". Međutim, svojim ljudima je izdao naređenje da na Amra obruše stijenu odmah kad izađe iz tvrđave. Pripremio je sve da njegovo ubistvo bude izvršeno. Amr je ušao kod zapovjednika ne sumnjajući ništa, i odvio se razgovor među njima.

Kada je Amr krenuo da napusti tvrđavu primjetio je na njenim zidinama sumnjive pokrete, što je u njemu izazvalo veliku podozrivost. Odmah je postupio shodno svojoj poznatoj oštroumnosti. Vrati se do zapovjednika tvrđave sigurnim i mirnim koracima, potpuno spokojan kao da ga ništa nije prestrašilo, i kao da ništa ne sumnja.

Amr je ušao kod zapovjednika i rekao mu:

“Pala mi je jedna ideja na um pa hoću da ti je predložim.Sa mnom, u mom logoru, je grupa ashaba Allahovog Poslanika, s.a.v.s., koji su među prvima primili islam. Vođa muslimana ništa ne odlučuje dok se ne posavjetuje s njima, niti šalje

vojsku a da njih ne postavi kao zapovjednike. Mislio sam da ti dođem s njima, kako bi čuli od tebe ovo što sam ja čuo i da shvate stvar kao što sam je ja potpuno shvatio od tebe.

Rimski zapovjednik je shvatio da mu je Amr ponudio životnu šansu!! Stoga je prihvatio njegovu ideju, da ode i da sa sobom dovede ove muslimanske prvake, njihove najbolje ljude i zapovjednike. Onda bi ih sve pobio umjesto da ubije samo Amra. Zapovjednik dade neprimjetan signal kojim je izdao naredbu da se plan kojim je bilo planirano Amrovo ubistvo obustavi.

Rimski zapovjednik se srdačno oprosti sa Amrom i s njim se čvrsto rukova, očekivajući da se on ubrzo vrati sa svojim prijateljima. Ujutro, jašući svoga konja, Amr se vrati do tvrđave na čelu svoje vojske. S njim su bili njegovi neustrašivi borci koji svom silinom napadoše na tvrđavu i okupiraše je, i Allah, dž.š., im podari pobjedu protiv Rimljana, a muslimani nakon toga oslobodiše Egipat.

PRIČA O ČOVJEKU KOJI JE POSUDIO HILJADU DINARA

Prenosi se od Ebu Hurejre, r.a., da je Poslanik, s.a.v.s., spomenuo jednog Izraelćana koji je zamolio drugog da mu posudi hiljadu dinara, pa je taj odgovorio:

- Dovedi mi svjedoke da posvjedoče! On mu reče:

- Allah je dovoljan kao svjedok. Onda mi dovedi žiranta!- reče mu on. Allah je dovoljan kao žirant!- odgovori. Istinu si rekao- reče drugi, te mu posudi novac do određenog roka. Ovaj uze novac te ode na put morem. Nakon obavljenog posla potraži lađu kojom će se vratiti kući do određenog roka za vraćanje duga ali ne nađe ni jednu. Onda uze jedno drvo u kojem napravi otvor te u njega stavi hiljadu dinara i pismo za čovjeka koji mu je posudio novac, te začepi taj otvor. Drvo odnese do mora te reče:

- Gospodaru moj Ti znaš da sam tražio od toga i toga da mi posudi hiljadu dinara, pa je on zatražio da neko garantuje a ja sam rekao da je Allah dovoljan za to, i on je time bio zadovoljan. Tražio je i svjedoke pa sam rekao da je Allah

dovoljan kao svjedok, pa je i time bio zadovoljan. Ja sam se trudio da nađem lađu kako bih mu vratio dug ali nisam uspio, pa ostavljam ovo drvo Tebi na čuvanje. Potom ga baci u more i ponovo ode tražiti lađu kojom bi se vratio u svoje mjesto. Čovjek koji mu je posudio novac izašao je da vidi je li došla kakva lađa sa onim što je pripadalo njemu kad spazi upravo ono drvo u kome je bio novac, te ga izvadi za drva svojoj porodici. Kada je iscijepao drvo nađe novac i pismo. Nakon određenog vremena dođe onaj koji je od njega uzeo novac i donese hiljadu dinara, te reče:

- Tako mi Allaha, neprestano sam tražio lađu kako bih ti donio tvoj novac ali ne nađoh ni jednu prije ove kojom sada dođoh. Ovaj drugi ga upita:

- Da li si ti meni nešto poslao? On odgovori:

- Ja te obavještavam da nisam našao nijednu lađu prije ove kojom sam došao! Ovaj drugi mu odgovori:

- Allah je dostavio za tebe ono što si poslao u drvetu, pa možeš mirno otići sa tih hiljadu dinara." (Buharija)

TARIK IBN ZIJAD

Maroko i Španiju dijeli jedan uski moreuz (morski tjesnac) koji se zove"Moreuz Džebel Tarik" (Gibraltar), a sjeverno od njega je brdo koje se zove"Džebelu Tarik" (Tarikovo brdo). Neko će se upitati:

"Zbog čega su ovaj moreuz i ova planina dobili ovo ime?" Nazvani su po imenu čuvenog arapskog vojskovođe, Tarika ibn Zijada, koji je sa svojom vojskom krenuo iz Maroka i prošavši kroz ovaj moreuz došao do Sredozemnog mora i osvojio Španiju.

Tokom dugog vremena islam se širio svjetskim prostranstvima dok nije obuhvatio Irak, Perziju, dio Indije, zemlje Šama i zemlje sjeverno od njih. Također, na drugoj strani, islam je obuhvatio Egipat i Sjevernu Afriku, a zatim su se muslimanske vođe usredsrijedile na Evropu, a Španija je bila najbliža evropska zemlja.

U Maroku je bila stacionirana arapska vojska, čiji je broj bio veoma mali ali čiji su vojnici bili izuzetne snage. Njihov zapovjednik bio je Tarik ibn Zijad koji je bio poznat po svojoj hrabrosti i vještini u vojnoj taktici.

Tarik je sagradio nekoliko lađa i zajedno sa svojom vojskom i njihovim konjima, kroz Sredozemno more, stigao do Španije, i to prije više od 1200 godina. Tarik se obreo sa svojom vojskom na tlu neprijatelja, pri čemu je more bilo iza njih a neprijatelj ispred njih. Pri tome, pristizanje vojnog pojačanja iz Maroka nije bilo nimalo lahko.

Nalazili su se pred vojskom čiji je broj iznosio više od stotinu hiljada vojnika, dok broj muslimanskih vojnika nije prelazio sedam hiljada!

Tarik je dobro znao pred kakvim teškoćama su bili on i njegova vojska, jer njihove lađe su bile malobrojne a mogućnosti za spašavanje neznatne. Ako bi bili pobijeđeni Španci bi ih sve pobili, stoga je shvatio da ovakva situacija znači ili pobjedu ili smrt!

Tarik je onda naredio nekolicini svojih ljudi da zapale njihove lađe! Kada su njegovi vojnici vidjeli vatru koja je zahvatila njihove lađe obuhvatio ih je strah, jer su pomislili da su to učinili njihovi neprijatelji. Počeli su da viču:

"Neprijatelj nas je porazio! Svi ćemo biti ubijeni!"

Tada Tarik stade pred njih da im se obrati, te reče:

"Ja sam naredio da se zapale lađe! Ljudi, gdje

je izlaz? More je iza vas a neprijatelj pred vama, i tako mi Allaha, ne preostaje vam ništa drugo osim iskrenost i strpljenje! Ljudi, postupite isto kao što sam i ja! Ja sam odlučio da trpim pa i vi učinite isto, i ustajem odlučno protiv neprijatelja pa i vi učinite isto! Napadnite svi kao jedan i porazite svoga neprijatelja! Mi ćemo ovdje ostati i nećemo napustiti Španiju!"

Samo što je Tarik izgovorio tekbir, muslimanski konjanici jurnuše u borbu da zarade pobjedu ili šehadet (pogibiju na Allahovom putu). Pred jakim naletima muslimana Španci počeše da se povlače, a zatim se daše u bijeg tražeći spas. Muslimani su pristizali neprijateljske grupe i nanijeli su im teške gubitke.

Vladavina Arapa u Španiji potrajala je više od 780 godina, a sa dolaskom islama zavladala je pravda i sloboda te u Španiji započe zlatno doba. Muslimani su u Španiji proširili nauku i civilizaciju, i nije potrajalo dugo a to isto se raširi po raznim krajevima Evrope, koja je bila utonula u tminu neznanja i civilizacijske zaostalosti. Ako i danas posjetiš Španiju, vidjet ćeš mnoge lijepe arapske građevine, koje su oni podigli. Vidjet ćeš"Crveni zamak" (El- Hamra) u Granadi i veliku džamiju u Kordobi. Muslimani su izgubili Španiju ali su u

njoj ostavili ono što svjedoči o njihovoj veličini.

Muslimani su osvojili Španiju zahvaljujući velikom vojskovođi Tariku ibn Zijadu, koji je zapalio lađe i u dušama svojih vojnika pobudio požrtvovanje u borbi na putu pomaganja islama. Istinski su se borili i pobijedili!

UČENICI I ZEKAT

Jednoga Ramazana učitelj dobi nešto novca od zekata da ga podijeli siromašnim učenicima, kojih je u razredu bio priličan broj. Pošto je dobro poznavao stanje svakog od njih, novac je podijelio shodno tome. Tako je onima koji su bili siromašniji dao veći iznos, a ostalima manji.

Nakon toga, učitelj je čuo da je među učenicima nastala svađa zbog toga što su neki dobili više a neki manje. Stoga odluči da im održi jednu praktičnu lekciju.

Odveo ih je na mjesto gdje je bilo vrele vode, a na tom mjestu su stajale kamene ploče koje su u dodiru s vrelom vodom bile vrlo vruće. Ispred tih ploča učitelj postavi sto i stolicu te sjede.

Onda je prozivao jednog po jednog učenika koji bi stajali na te ploče pred njim. Zatim bi upitao:

“Koliko si ti dobio novca?" Neko bi rekao:

“Jednu marku".”A šta si kupio za to?"- upitao bi učitelj.”Svesku i olovku"- rekao bi, a zatim bi otišao a da se ne oprži.

Međutim, oni koji su dobili više novca nabrajali su:

“Cipele, hlače, majicu, svesku, olovku, pernicu, lenijar, flomastere....” Dok bi sve nabrojali poskakivali bi, jer su ploče pržile njihove tabane.

Toga dana bogatiji učenici postadoše svjesniji svoje odgovornosti prema Allahovim dž.š. blagodatima i da valja za to težak račun položiti, na što im je slikovito ukazao njihov učitelj. Pomisliše kako je bogatstvo kao i siromaštvo iskušenje na koje je stavljen čovjek. Stoga se pokajaše što su se žalili na način na koji je učitelj podijelio novac.

S druge strane, siromašniji učenici shvatiše da nemaju na čemu da zavide bogatijim učenicima, jer će se pred Allahom dž.š. polagati račun za sve blagodati koje nam je On podario a siromašniji će ga sigurno lakše i brže položiti.

Na ovaj način učitelj je izgladio nesporazum među učenicima i svi su bili zadovoljni...

SALAHUDDIN EL- EJJUBI

Salahuddin El- Ejjubi je bio jedan od najvećih muslimanskih vladara i vojskovođa. Njegova slava nije ostala samo na prostorima arapskog svijeta nego je dosegla i do Evrope. On je bio taj koji je živio u doba krstaša u Palestini, protiv kojih je vodio borbu i na kraju izvojevao pobjedu nad njima, te ih protjerao iz islamskih zemalja.

Naime, evropski kraljevi su mobilisali svoje vojske iz raznih krajeva Evrope, i usmjerili ih na Palestinu, tvrdeći da muslimani sprječavaju kršćanske hodočasnike da posjete njihova sveta mjesta. Međutim, njihove tvrdnje bile su čista laž, jer su crkve bile otvorene i dostupne svima onima koji su ih željeli posjetiti, bez da ih muslimani ometaju u tome. Ali, krstaši nisu došli u ova područja iz tog razloga nego zbog nečeg drugog...

Krstaški pohodi su trajali stotinama godina tokom kojih su oni osvojili dijelove zemalja Šama u koje spadaju Sirija, Liban, Jordan i Palestina. Onda su svoje snage usmjerili na osvajanje Bejtul-Makdisa (Jerusalema).

Muslimani su se borili protiv krstaša dugo vremena kako bi ih protjerali sa područja koja su

okupirali. Salahuddin je uspio da im nanese težak poraz u poznatoj bici kod Hittina na sjeveru Palestine. Također je uspio da 1187. god. Povrati Bejtul- Makdis iz ruku krstaša. Time je zatvorena posljednja stranica u vezi s okupacijom svetih mjesta od strane krstaša, nakon čega su počeli da se bespovratno vraćaju u svoje zemlje.

Prenesen je i jedan događaj koji se zbio između Salahuddina i kralja Ričarda Lavljeg Srca, koji je samo jedan primjer onoga što je krasilo Salahuddina od plemenitih svojstava i lijepog odgoja. Bio je dobar i plemenit i volio je činiti dobra djela, te nije pravio razliku između uglednika i običnog podanika.

Sada ćemo navesti slučaj susreta između Salahuddina i kralja Ričarda, onako kako se on i zbio:

Poznato nam je da su se između njih dvojice vodile mnoge bitke, a muslimanski vojnici su se borili protiv neprijatelja s velikom hrabrošću i požrtvovanjem, kako bi ih protjerali sa područja islamskih zemalja. Kada su se krstaši zamorili, tražili su primirje od muslimana, pa je pred Salahuddinom bila odluka ili da nastavi rat ili da prihvati primirje.

Naposlijetku, i pored toga što je ostvario pob-

jede u većini bitaka koje je vodio, sklopio je primirje sa Ričardom.

Nekoliko žena iz Ričardove familije željele su da posjete crkvu koja je bila na području koje su kontrolisali muslimani, pa su zatražile od Salahuddina dozvolu za to. On im je to dozvolio i na njihovom putu do crkve nijedan vojnik im nije pravio smetnje. Kada su bile u povratku do Salahuddinovih ušiju dopriješe njihove riječi da je Ričard bolestan od groznice koja ga je pogodila.

Salahuddinu je bilo vrlo lahko da ponovo otpočne borbu, koristeći ovu Ričardovu bolest i nepostojanje dostojnog vojskovođe koji bi ga zamijenio. Međutim, njegova čast i plemenitost nije mu dozvolila da iznevjeri primirje.

Salahuddin pozva nekoliko ljekara i obavijesti ih o Ričardovoj bolesti od groznice, a arapski ljekari su se u to vrijeme isticali i prednjačili u medicini. On im je naredio da načine lijek za Ričarda. Potom je Salahuddin uzeo lijek sa sobom i uputio se prema Ričardovom logoru, i to u pratnji svoga sluge i preobučen u odjeću ljekara. Kada je stigao do Ričardovog logora obratio se čuvarima:

“Ja sam ljekar i došao sam da liječim vašeg kralja!" Ali, krstaši ne povjerovaše u njegove

riječi, nego povikaše:

"Salahuddin ne bi nikada poslao ljekara da liječi Ričarda. Ti si došao samo da ubiješ našeg kralja!" I spriječiše ga da uđe kod kralja.

Međutim, Ričard mu dozvoli da uđe rekavši onima koji su bili oko njega:

"Ja ću sigurno umrijeti ako mi ljekar ne da kakav lijek. Uvedite ga, možda će mi dati lijek od koga ću ozdraviti!"

Tri dana nakon početka uzimanja lijeka groznica nestade, a ljekar ode ne otkrivši ko je on zapravo.

Dvije vojske su se nakon toga sukobile u nekoliko bitaka. Ričard je potom slučajno doznao ko je zapravo bio onaj ljekar, i obznanio je da više ne želi da se bori protiv Salahuddinove vojske, rekavši:

"Ja se ne mogu boriti protiv onoga ko mi je spasio život. Kako da mi bude drago da ubijem onoga ko me spasio smrti?"

Ričard po drugi put sklopi primirje sa Salahuddinom i krenu za svoju zemlju Englesku. Na svom putu morao je proći kroz Francusku, čiji ga je kralj pomagao u Palestini. Francuski kralj ne učini ništa drugo do hapšenja Ričarda. Kada su stanovnici Engleske čuli šta se desilo njihovom

kralju platiše ogromnu svotu novca za njegov otkup. Pogledajte razliku između ponašanja Salahuddina i ponašanja kralja Francuske! Salahuddinovi postupci su odisali milostivošću i tolerancijom što mu je nalagala njegova uzvišena vjera!

IKRIMINA TAJNA

Huzejme ibn Bišr živio je u mjestu El-Džezira, na sjeveru Sirije. Bio je poznat po dobrom srcu, plemenitoj duši i darežljivosti. Nije mu se obratio niko ko je imao neku potrebu a da mu nije udovoljio, čak i ako bi trebao posuditi od drugih. Nije prošlo dugo vremena a Huzejme osta praznih ruku, ne posjedujući nikakav imetak. Takođe, niko nije htio da mu posudi novac, bez obzira što se radilo i o malome iznosu.

Njegov ponos nije mu dozvoljavao da traži pomoć od ljudi, svejedno o kome se radilo. Dugovi su se nagomilali i neimaština poče da ga sve više steže, tako da nije bio u stanju da kupi ni ono osnovno što mu je bilo potrebno od hrane i odjeće. Ustrajavao je u odlasku u grad svaki dan, ne bi li štogod zaradio i kupio hranu kojom bi ublažio glad. Ali, situacija se još više pogoršala primoravši ga da iskusi svu gorčinu siromaštva.

Potom je počeo da prodaje namještaj koji je imao u kući i sve gotovo prodao. Svaki put bi otišao sa nečim od toga u grad a vraćao se ophrvan tugom.

Njegova žena je pokušala da ublaži njegovu

tugu, rekavši mu:

"Moj plemeniti mužu! Ne daj da tobom zavlada osjećaj nesreće, niti dozvoli da budeš žrtva brige i tuge! Ne smiješ se sekirati, jer Allah je Tvorac svega i On te neće zaboraviti, a poslije teškoće dolazi olakšanje!"

Dani su prolazili, a Huzejmino siromaštvo je sve više raslo, odjeća mu se izlizala, obolio je i smršao.

Kada je neimaština dostigla vrhunac odlučio je da se zatvori u sobu, pa je rekao svojoj ženi:

"Ja ću se zatvoriti u svoju sobu i neću ni s kim više razgovarati. Ostaću u kući dok ne umrem od gladi!"

Vijest o teškom stanju u kojem je živio Huzejme raširi se u mnoge krajeve. Ona doprije i do Ikrime, namjesnika El- Džezire, te on pozva neke svoje podanike i upita ih:

"Šta se to desilo sa Huzejmom? Nisam ga vidio nekoliko sedmica!" Kada je saznao detalje stanja u kome se nalazio Huzejme obuze ga žalost i poče da razmišlja o načinu na koji bi mu pomogao, ali da on ne sazna.

Ikrime je promijenio odjeću kako ne bi svojim izgledom odavao da je on namjesnik, a potom je obavio šal oko svog lica. U kasnim noćnim sati-

ma uzjaha svoga konja i ponese sa sobom kesu sa novcem kojeg je uzeo iz državne kase. Kada je stigao do Huzejmine kuće lagano pokuca. Čim je Huzejme otvorio vrata Ikrime ubaci kesu sa novcem u kuću i brzo se udalji na svom konju. Huzejfe nije stigao ni da ga upita ko je on, a tama noći nije mu omogućila da ga prepozna.

Huzejme se veoma obradovao kada je vidio da je njegova nevolja okončana, pa je zahvalio Allahu, dž.š., na Njegovim blagodatima. Ujutro napusti kuću kako bi vratio svoje dugove te kupio hranu i novu odjeću.

Ikrime je sakrio svoj postupak i nije ga otkrio osim svojoj ženi, nakon što je obećala da tajnu neće kazati nikome.

Nakon nekoliko dana, Ikrime napusti svoje mjesto i ode do halife (vladara) u Damask, kako bi sebi našao posao. U to vrijeme halifa je bio Sulejman ibn Abdul- Melik. On se veoma obradovao kada je vidio ovakvu cijenjenu ličnost kao što je bio Huzejme, a zatim mu se obrati riječima:

“Huzejme! Nisi odavno bio u Damasku. Je li te to bolest natjerala da dođeš?"

Huzejme mu ispriča o nevoljama koje je preživio te o nepoznatom čovjeku koji ga je pomo-

gao, a nije uspio da sazna o kome se radi ili da ga prepozna.

Halifa se začudio i upitao ga je:

“Kako se to moglo desiti? Zar nije Ikrime namjesnik El- Džezire? Zar nije znao za tvoju nevolju? Zašto ti nije pritekao u pomoć ako je znao za tvoje stanje? Uistinu, on nije dobar namjesnik!"

Halifa naredi svome pisaru da napiše dva pisma, jedno koje se ticalo smjene Ikrime, a drugo o postavljanju Huzejme na položaj namjesnika umjesto njega.

Huzejme se vrati u El- Džeziru i preuze vlast nad njom. Kada je u pratnji Ikrime otišao do državne kase otkrio je manjak novca u njoj. Upitao je Ikrimu o tome ali mu on nije odgovorio na pitanje, nego mu je rekao:

“Ne mogu ni u kom slučaju da ti kažem nešto u vezi sa novcem koji nedostaje!"

Huzejme tada naredi da ga stave u zatvor. On je u njemu proveo dugo vremena pa je obolio i bio je na samrti, ali nije htio da otkrije tajnu u vezi s novcem.

Ikriminu ženu je uplašilo zdravstveno stanje u kome se nalazio njen suprug, pa je prisiljena time odlučila da prekrši obećanje koje mu je dala da neće nikome odati tajnu. Napustila je svoju kuću i

otišla do Huzejme, novog namjesnika El- Džezire, te mu otkrila tajnu novca koji je nedostajao iz državne kase.

Huzejme je bio ljut na samog sebe jer nije naslutio uzrok nedostatka novca. Novac kojeg je on primio bio je identičan iznosu koji je nedostajao. Osjetio se poniženim zbog svoga postupka prema svome iskrenom prijatelju, tom prerušenom strancu koji mu je došao jedne noći i spasio ga nevolje, a sada je u zatvoru!

Huzejme odmah ustade i uputi se u zatvor te oslobodi Ikrimu. Povede ga sa sobom u dvor gdje ga odjenu u najljepšu odjeću a potom odoše Ikriminoj kući.

Ikrime se žestoko naljutio kada je saznao da je njegova žena odala tajnu koju joj je povjerio na čuvanje, ali ga Huzejme zamoli da joj oprosti jer ona nije htjela ništa drugo osim da ga spasi od smrti u zatvoru.

Nakon kratkog vremena Huzejme se uputi u Damask, i ispriča halifi čitav događaj. Halifa se veoma obradovao Ikriminom postupku i nagradio ga za to tako što ga je postavio namjesnikom ne samo jedne pokrajine nego cijele tri!

PRIČA O ČUDESNOM ČAMCU

Jedan ateista (koji nije vjerovao u postojanje Allaha) izazvao je islamske učenjake u svojoj zemlji, pa oni odabraše najoštroumnijeg među njima da mu odgovori, i odrediše mu termin.

U određeno vrijeme svi su čekali dolazak tog učenjaka, ali je on kasnio. Ateista reče okupljenima:

"Vaš učenjak se prepao i nije smio doći, jer je znao da ću ga pobijediti i dokazati da ovaj svemir nema Boga!

Tokom njegovog govora stiže učenjak i izvinu se za svoje kašnjenje te reče:

"Na svome putu dovdje nisam mogao naći čamac kojim bi prešao preko rijeke. Dok sam čekao na obali iznenada se u rijeci pojaviše daske i velikom brzinom i preciznošću se sastaviše jedna uz drugu tako da nastade čamac. Zatim mi se čamac približi pa se ja ukrcah na njega i dođoh do vas!" Ateista reče:

"Ovaj čovjek je lud! Kako da se sastave daske i nastane čamac bez da ga iko napravi i kako da on dođe do njega bez onoga ko njime upravlja?" Učenjak se nasmija i reče:

“Šta onda misliš o sebi, koji kažeš da ovaj savršeni i ogromni svemir nema Boga koji ga je stvorio i njime upravlja?!"

PRIČA O JEDNOM DIRHEMU

Pripovijeda se da je neka žena došla kod jednog islamskog pravnika i rekla mu:

“Umro mi je brat i ostavio iza sebe 600 dirhema, pa kada su ih podijelili nisu mi dali osim jednog dirhema!"

Učenjak je razmislio nekoliko trenutaka a potom joj je rekao:

“Možda je tvoj brat imao ženu, majku, dvije kćerke i dvanaest braće." Žena iznenađeno reče:

“Da, tako je!"

On reče:

“Onda je taj dirhem zaista tvoje pravo, i oni ti nisu učinili nepravdu:

njegovoj ženi pripada osmina ostavštine a to je 75 dirhema, dvjema kćerkama dvije trećine a to je 400 dirhema, njegovoj majci šestina a to je 100 dirhema. Ostane 25 dirhema koji se raspoređuju na njegovih dvanaest braće i sestru, a muškarcu pripada duplo od iznosa kojeg uzima žena. Tako svaki brat dobija po dva dirhema a sestri, a to si ti, ostaje jedan dirhem!"

PRIČA O IZGUBLJENOM IMETKU

Pripovijeda se da je jedne noći neki čovjek došao do Imama Ebu Hanife i upitao ga:

“Prije mnogo vremena zakopao sam novac na jedno mjesto, ali sam zaboravio gdje je to, pa možeš li mi pomoći da riješim ovaj problem?"

Ebu Hanife mu reče:

“To nije posao islamskog pravnika da bih mogao da ti kažem rješenje tog problema." Potom je razmislio jedan trenutak a onda mu je ponovo rekao:

“Idi i klanjaj do ujutro, pa ćeš se sjetiti tog mjesta ako Bog da!"

Čovjek je otišao i počeo da klanja. Iznenada, nakon kratkog vremena i u samom namazu, sjeti se mjesta gdje je zakopao novac. Završi namaz i požuri na to mjesto te nađe i donese novac.

Ujutro on ode do Ebu Hanife i obavijesti ga da je pronašao novac te mu se zahvali. Zatim ga upita:

“Kako si znao da ću se sjetiti mjesta gdje sam zakopao novac?" Ebu Hanife mu odgovori:

“Tako što sam znao da te šejtan neće ostaviti da na miru klanjaš, nego će te ometati u namazu podsjećanjem na tvoj novac!"

PRIČA O MUDROM HALIFI (VLADARU)

Omer ibn Abdul- Aziz je bio poznat po mudrosti i blagosti. Jednog dana kod njega uđe jedan od njegovih sinova i reče mu:

"Oče! Zbog čega popuštaš u nekim stvarima? Tako mi Allaha da sam ja na tvom mjestu ne bih se radi istine nikog bojao!"

Halifa odgovori sinu:

"Ne žuri sine! Allah, dž.š., je u Kur'anu dva puta pokudio alkohol a tek treći put ga je zabranio! Ja se bojim da ljudima kažem istinu odjednom pa da sve ostave a time bi nastala smutnja!" Tj. da ih primoram na to pa da odbiju.

Sin se okrenu i ode zadovoljan, nakon što se uvjerio u ispravno postupanje njegovog oca te da njegova blagost nije zbog njegove slabosti, nego rezultat pravilnog shvatanja njegove vjere.

PRIČA O ČOVJEKU KOJI JE KIHNUO

Abdullah ibnul- Mubarek je bio pobožni učenjak i vrsni poznavalac Kur'ana i sunneta. Njegovim predavanjima prisustvovali su mnogi ljudi kako bi naučili nešto od njegovog ogromnog znanja.

Jednog dana je išao putem sa nekim čovjekom, pa je taj čovjek kihnuo ali nije zahvalio Allahu (nije rekao elhamdulillah). Ibnul- Mubarek ga namjerno pogleda kako bi ga upozorio da je izgovaranje"elhamdulillah", nakon što se kihne, sunnet kojeg treba praktikovati svaki musliman. Međutim, čovjek nije shvatio njegov pogled.

Ibnul- Mubarek je želio da čovjek izvrši ovaj sunnet, ali da ga ne dovede u nezgodnu situaciju, pa ga je upitao:

"Šta kaže onaj koji kihne?" Čovjek odgovori:

"Elhamdulillah!" Na to mu Ibnul- Mubarek odvrati:

"Jerhamukellah!" (Allah ti se smilovao!)

PRIČA O ČOVJEKU KOJI JE VOLIO RASPRAVU

Jednoga dana čovjek koji je volio da raspravlja ode do Imama Šafije i upita ga:

"Znamo da je Iblis stvoren od vatre pa kako će ga onda Allah kazniti vatrom?!"

Imam Šafija je kratko razmislio, a zatim je donio komad suhe zemlje i njime pogodio čovjeka. Na licu čovjeka se mogao uočiti bol i ljutnja. Imam Šafija ga upita:

"Jesam li ti nanio bol?" On odgovori:

"Da, nanio si mi bol!" Šafija ga upita:

"Kako to da si ti stvoren od zemlje a zemlja ti nanosi bol?!" Čovjek nije odgovorio ništa na ove riječi i shvatio je šta je time želio Imam Šafija. Shvatio je da je to slučaj i sa šejtanom:

Allah, dž.š., ga je stvorio od vatre i kaznit će ga vatrom.

PRIČA O KUGI

Jednog dana se halifa Omer ibn El- Hattab zajedno sa grupom ashaba uputio prema Šamu. Tokom puta saznao je da se u Šamu raširila kuga koja je ubila mnoge ljude, pa je odlučio da se vrati i zabranio je onima koji su bili s njim da idu za Šam.

Ebu Ubejde ibn El- Džerrah, poznati ashab, ga upita:

“Zar bježimo od Allahove odredbe, o vladaru pravovjernih?!" Omer mu odgovori:

“Da je to barem neko drugi kazao, o Ebu Ubejde!" Potom doda:

“Da, bježimo od Allahove odredbe u Allahovu odredbu! Šta misliš da posjeduješ deve i da si s njima došao do doline koja ima dvije strane:

jedna je plodna (tj. na njoj ima plodova i rastinja što pogoduje da se tu čuvaju deve) a druga suha i nerodna (tj. na kojoj nema ništa i nije pogodna za čuvanje deva). Zar njihovo čuvanje na plodnom dijelu ne bi bila Allahova odredba kao i kada bi ih čuvao na nerodnom dijelu?!"

NE RECI RODITELJIMA NI: " UH "!

Falih je dozivao:

"Muhennede, Muhennede, gdje si? Ostavio si goste same!" Muhenned uđe u sobu i reče:

"Oprostite mi, spremao sam vam čaj. Znate da ja nemam nikoga osim mamu, a ona nema snage za tako što."

Madžid:

"Nema te svo ovo vrijeme, a onda nam doneseš samo čaj! Gdje su orasi i bademi? Gdje je voće? Gdje je...

Muhenned:

"Sve će stići u svoje vrijeme, nemojte biti nestrpljivi!" Muhenned izađe iz sobe te ga zaustavi njegova mama i reče mu:

"Sine, ja sam ti zabranila da se družiš sa ovim lošim društvom, ali ti..."

Muhenned:

"Znam, ali oni su moji prijatelji..., da li treba da ih otjeram zbog tebe?" Mama:

"Mi izražavamo dobrodošlicu svakom odgojenom gostu ali ovi..., oni koriste tvoju dobrotu!" Muhenned:

“Molim te mama, ne miješaj se u moje privatne stvari, ja sam slobodan čovjek!"

Iz unutrašnjosti doprije Falihov glas:

“Muhennede, donesi nam karte! Hoćemo nove karte!" Mama reče Muhennedu:

“Sine, jesi li sad vidio kakvi su? Sve što zaradiš tokom sedmice potrošiš na njih u jednoj noći!"

Muhenned odgovori povišenim glasom:

“Da li sam ja to tebi nešto uskratio? Ti me izbacuješ iz ravnoteže tim svojim govorom:

Ne druži se s njima, ne puši, ne troši! Prestani više s time, rekao sam ti stotinu puta da ušutiš jer nemam potrebe za tvojim savjetima!"

Muhennedova mama ne odgovori ništa na ove sinove riječi, ali dvije tople suze skotrljaše se niz njene obraze. Ona obrisa oči i ode u svoju sobu. Muhenned uđe kod gostiju, noseći tacnu sa kolačima i reče:

“Dobrodošli prijatelji, činite mi čast vašim dolaskom! Izvolite i jedite ove lijepe kolače!"

Madžid reče:

“Tako mi Allaha, kolači prijaju tek nakon večere. Ili nije tako?"

Falih mu odgovori:

“Tako mi Allaha, istinu si kazao! Ali, šta bi nam prijalo?"

Madžid:

“Šta mislite o posudi fula i tanjiru humusa (ful i humus su vrsta arapske hrane) kojeg pravi moj otac Velid?"

Muhenned:

“Nekoliko trenutaka i to će biti pred vama!"

Ujutro sljedećeg dana Muhenned prespava i zakasni na posao, jer su sijelili do kasno u noć. Mama mu reče:

“Sine, nemamo nimalo hljeba!" Muhenned:

“Uh, šta tražiš! Vidiš da sam zakasnio a počinješ sa nekim zahtjevima!"

Mama:

“Tvoji prijatelji ti nisu ostavili ni komad hljeba da doručkuješ!" Muhenned reče sa velikom žestinom:

“Tvoji prijatelji, tvoji prijatelji, ugasi tu traku starice! Kada bi se sutra srušila kuća na naše glave po tebi bi opet bili krivi moji prijatelji, zar ne! Počela si da izmišljaš!"

Mama:

“Sine, nemaš pravo da tako sa mnom razgovaraš, ja sam ti mama!"

Muhenned:“Ti si mi mama jer si me rodila i ništa više, ali nisi policajac ili stražar!"

Mama:

“Ja ti želim samo dobro!"

Muhenned:

“Dobro za mene je da me ostaviš na miru, zar ne shvataš!”Oh, dosadio mi je život sa tobom, ostavi me na miru i moje stvari, starice, zar ne shvataš?"

Srce Muhennedove majke je pucalo od bola zbog njenog sina, ali nije nikada uputila dovu protiv njega. Međutim, Allah sve vidi i zna...

Vrijeme je prolazilo... Umrije Muhennedova majka i ne prođe ni nekoliko mjeseci nakon njene smrti a Muhenned se oženi.

Prošle su godine i bolest zavlada Muhennedom i prikova ga za kuću. Imao je sina koji mu je govorio:

“Ti nisi otac kao ostali! Ne izvodiš me u park niti me vodiš u posjetu. Dosadilo mi je da te gledam u postelji i dan i noć... Uh, bilo bi bolje da nisi ni rađao djecu, ti nepokretni čovječe! Šta više, bilo bi bolje da se nisi ni ženio! Počeo sam priželjkivati da umreš! Da, zamrzio sam i tebe i ovu kuću! Odvratan je ovaj život sa tobom!"

Muhenned ne progovori niti jednu riječ, a njegove oči se raširiše od straha govoreći sam sebi:

“Da li je ovo Allahova kazna na dunjaluku prije Ahireta?"

BITKA NA JERMUKU

Halid ibn Velid spada u red najvećih arapskih vojskovođa i njihovih najuglednijih ljudi. Razlog tome je što se odlikovao velikom vojnom mudrošću, iskrenošću u svojim djelima, natprosječnom hrabrošću te potpunom predanošću u širenju islama i uzdizanju njegove zastave. Vodio je muslimansku vojsku iz pobjede u pobjedu, bacivši na koljena Kisrinu vojsku na jugu Iraka te Kajserovu vojsku u zemljama Šama.

Prvi vladar u islamskoj državi nakon smrti Poslanika, s.a.v.s., bio je Ebu Bekr Es- Siddik. Za vrijeme Poslanikovog, s.a.v.s., života mnoga arapska plemena su ušla u islam iz ljubavi prema njemu i prema onome sa čime je došao od svoga Gospodara.

Međutim, samo što je Muhammed, s.a.v.s., preselio na Ahiret neka od tih plemena su se odmetnula od islama, odbivši pokornost Ebu Bekru i vrativši se obožavanju kipova.

Ebu Bekr je bio najugledniji ashab Poslanika, s.a.v.s., i najbliži njegovom srcu, i bio je poznat po svojoj mudrosti, ispravnom mišljenju, milostivosti i pobožnosti. Nije oklijevao ni trenutak da povede

borbu protiv neprijatelja islama pa je poslao vojsku da se bori protiv odmetnika i izvojevao pobjedu nad njima. Također, poslao je vojsku van Arapskog poluostrva te postavio Halida ibn Velida za zapovjednika vojske prvo protiv Perzijanaca u Iraku, a potom i protiv Bizantinaca u Siriji.

Halid je poveo vojsku na sjever i počeo da osvaja grad po grad, te je uspio da zaposjedne Južni Irak i da protjera Perzijance sa tih područja. Nakon toga, poveo je svoju vojsku na prostore Šama i ulogorio se u blizini rijeke Jermuk. Tu su mu se pridružile druge arapske vojske pod njegovim vođstvom. Što se tiče Bizantinaca u Siriji oni su mobilisali svoju vojsku, čiji je broj prelazio stotinu hiljada boraca, te su se ulogorili na samoj obali rijeke Jermuk, u blizini muslimanske vojske. Onda su se obe vojske počele pripremati za odlučnu bitku.

Halid je sakupio zapovjednike jedinica radi određivanja borbene taktike, nakon što su saznali da su Bizantinci sakupili vojsku koja je bila tri puta veća od muslimanske vojske, ili još više od toga.

Muslimani su ulazili u bitku srca preplavljenih vjerovanjem u Allaha, dž.š., i Njegovog Poslanika te vjerujući u riječi Uzvišenog Allaha:

"Koliko puta je mala skupina pobijedila

veliku skupinu, s Allahovom dozvolom". Također, njima je preovladala njihova hrabrost i želja za šehadetom na Allahovom putu.

Te noći je došao izaslanik novog halife Omera ibn El- Hattaba, koji je nosio pismo sa viješću o Ebu Bekrovoj smrti. Također, u tom pismu je bila naredba od strane Omera o Halidovom smjenjivanju sa čela vojske i postavljanju Ebu Ubejde ibn El- Džerraha na to mjesto.

Ebu Ubejda je obuzela neodlučnost u pogledu toga kako da postupi u novo- nastaloj situaciji. Mislio je u sebi:

"Kako da postupim? Ova vijest može prouzrokovati Halidovo negodovanje! Zar nije mudro da ga o tome obavijestim nakon bitke? Šta je najbolje da uradim a da to bude korist za muslimane?"

Dugo je razmišljao o tome, a naposlijetku je odlučio da ne saopštava tu vijest nikome.

Nakon izlaska Sunca poče velika bitka na Jermuku. To je bila jedna od najtežih bitaka u historiji Arapa, trajala je od jutra do mraka, a čitavim prostorom razlijegali su se povici vojnika i vapaji ranjenih, dok su oblaci prašine nadvijali nebo iznad njih. Svaki muslimanski vojnik imao je protiv sebe tri ili četiri neprijateljska vojnika, zbog

brojne nadmoćnosti neprijatelja, koji je bio brojniji tri do četiri puta. Halid je bio stalno u pokretu, kretao se između muslimanskih borbenih redova i bodrio ih i hvalio zbog njihove hrabrosti. Ovo je još više pojačalo moral vojnika pa su udvostručili svoje napore u borbi.

Žestina bitke nije dopuštala vojnicima čak ni uzimanje hrane i pića. Muslimanska vojska je i pored svega ustrajavala u borbi i ličili su na razjarene tigrove te nisu dozvoljavali da ih obuzme umor i malaksalost. Kada je nastupio prvi mrak ukazala se velika pobjeda Halidove vojske čiji je rezultat bio bespovratno napuštanje Sirije od strane Bizantinaca.

Sljedeći dan Ebu Ubejde je morao prenijeti Halidu naređenje koje je stiglo od halife Omera..

Nema sumnje da je Halid ibn Velid, nakon velike pobjede koju je izvojevao u bici na Jermuku, postao još čuveniji kao vojskovođa. Bio je od najhrabrijih boraca i najmudriji. Pitanje koje se ovdje nameće jeste:

"Šta je učinio Halid kada je čuo od Ebu Ubejde naređenje o njegovom smjenjivanju?"

On nije učinio ništa, nego je velikodušno prihvatio naredbu, bez negodovanja i prijekora, te je rekao Ebu Ubejdi:

“Allah ti se smilovao! Ti si to namjerno učinio. Sakrio si od mene stvar koju sam volio saznati dan ranije!"

Halid se borio još u mnogim bitkama, i učestvovao je u osvajanju Sirije i dijela Armenije. Nakon njegove smrti zakopan je pored velike džamije u gradu Himsu (Sirija).

LAŽ

Ebu Asim (Asimov otac) je primio pismo od svoga sina:

Dragi oče:

Pišem ti ovo pismo nakon što se odužilo tvoje odsustvo od nas... Puno smo te poželjeli, a moja sestrica svake noći čeka da ti otvori vrata, ali...

Što se tiče mene ja te nestrpljivo očekujem da primim poklon od tebe. Mora da se pitaš, zbog čega poklon?

Zar mi nisi obećao vrijedan poklon ako uspijem u školi?

I evo, prošao sam sa visokim ocjenama.

Piši nam kada se vraćaš i ne zaboravi moj poklon!

Tvoj sin Asim

Ebu Asim je primio pismo i kada je pročitao vijest da je njegov sin postigao izuzetan uspjeh u školi, suze skvasiše njegove obraze. Govorio je sam sebi:

“Još nekoliko dana i vraćam se svojima, ako Bog da!"

Nije mogao da se savlada od radosti pa je uzeo pismo i odnio ga do kolega na poslu te rekao:

"Uzmi Muhammede i čitaj! Hvala Allahu, on nije iznevjerio očekivanja svoga oca! Dođi Fuade, da ti pročitam pismo svoga sina... Toliko sam ponosan na njega!"

Te noći, Ebu Asim nije mogao da spava te je ustao iz kreveta i napisao pismo:

Primio sam vijest o tvom velikom uspjehu pa mi je dunjaluk postao tijesan i brojim preostale dane svake sekunde. Biću kod vas u idući petak, ako Bog da. Međutim, neću biti sam. Sa mnom će biti poklon za tebe, a što se tiče samog poklona želim da te iznenadim njime.

Pripremi mi svjedočanstvo da obradujem svoje oči. Ja sam dobro i sve vas selamim.

Ebu Asim

Kada je Asimova mama pročitala pismo njenog muža pocrveni i na njenom licu se mogao vidjeti bijes... Asim je shvatio šta je uzrok tome i pokušao se izvući ali ga prodoran povik njegove majke ukopa ne mjestu:

"Asime, šta si ovo uradio? Šta ćeš reći svome

ocu kada se vrati, ti... ti lažljivče jedan! Javio si mu da si položio a ti si propao?! Kako će tvoj otac primiti tu vijest? Gubi mi se s očiju, ti lažljivče!"

Kada je Ebu Asim stigao u navedeno vrijeme, očekivao je da će Asim biti prvi koji će ga dočekati. Ali, on se poselamio sa svima i još čekao, a onda upita:

"Gdje je Asim?"

Asimova mama je šutjela i Ebu Asim na njenom licu nije mogao pročitati ništa. Pobojao se da se nešto nije desilo njegovom sinu. Ponovio je pitanje:

"Gdje je Asim? Je li bolestan?"

Supruga odgovori:

"Bolje bi bilo da je bolestan... On je u kući ali ne želi da ga vidiš!" Prije nego što je otac uspio da pita o razlogu za to njegova kćerkica progovori:

"Oče, on je propao. Slagao ti je sve...!"

Ebu Asim se osjećao kao da ga je veliki čekić udarao po glavi:

Asim je propao, propao, propao... on je lažljivac, lažljivac, lažljivac...

Što se tiče Asima on je shvatio veličinu grijeha koji je počinio. Steglo ga je u prsima a glava mu je postala teška. On ode do oca i baci se na njegova prsa te gorko zaplaka:

“Molim te da mi oprostiš, oče! Počinio sam grijeh, pa učini sa mnom šta hoćeš, ali ja nisam u stanju da uradim ništa više do ovo... oprosti mi oče, jesi li mnogo tužan zbog mene?"

Ebu Asim je odgovorio tihim glasom:

“Da, moja nada u tebe se raspršila!"

Asim reče:

“Učiću marljivo i obnoviti ovu godinu! Ja ću..."

Ebu Asim ga prekinu:

“Ja ne govorim o tvom propadanju u školi, mene je povrijedila tvoja laž. Asime, vjernik ne laže! Naš Poslanik, s.a.v.s., nas je obavijestio da je laž osobina licemjera. Vjenik nikada ne laže, da li si shvatio?"

Asim odgovori:

“Da, oče! Sve sam shvatio osim jedne stvari!" Ebu Asim upitno podignu obrve, a Asim na brzinu reče:

“Još uvijek ne znam koji je to poklon koji si mi donio, dragi oče!"

JAVNO GRIJEŠENJE

Ebu Mahmud je sjedio u parku kada dođe Ebu Muhammed i poselami ga:

"Es- selamu alejkum Ebu Mahmude!"

Ebu Mahmud odgovori:

"Ve alejkumus- selam ve rahmetullahi ve berekatuhu, Ebu Muhammede! Kako tvoj post?"

Ebu Muhammed:

"Hvala Allahu, ovaj lagani povjetarac ublažuje vrućinu. To je Allahova milost prema Njegovim stvorenjima. Ali, ko to ulazi u park?"

Ebu Mahmud:

"To je Šahir, zar ga ne poznaješ?"

Ebu Muhammed:

"Da, znam ga, ali ne mogu vjerovati svojim očima da on jede!"

Ebu Mahmud:

"Jede u ramazanu? Možda ima neko opravdanje za to? Šahire! Šahire!"

Šahir:

“Da, Ebu Mahmude? Sigurno si ti još jedan koji me želi pitati o..."

Ebu Mahmud:

"Nadam se da imaš neki opravdan razlog za

tvoje jelo?"

Šahir:

"Naravno! Razlog tome je što kada postim budem gladan, ha, ha...."

Ebu Mahmud:

"Ako ne želiš postiti barem nemoj jesti javno!"

Šahir:

"Ja ne uznemiravam nikoga, i ne tražim od onih koji poste da se omrse!"

Ebu Mahmud:

"Mislio sam da ako hoćeš jesti, čini to daleko od očiju ljudi!"

Šahir:

"Molim te da se ne miješaš u stvari koje te ne interesuju, mogao bi čuti nešto čime ne bi bio zadovoljan!"

Šahir potom otkinu zalogaj i proguta ga te nastavi svoj put.

Ebu Muhammed reče:

"Ebu Mahmude, želim da te nešto pitam! Zbog čega si ga upozorio da ne mrsi javno, jer on je nepokoran Allahu u oba slučaja, svejedno jeo na osami ili među ljudima?

Ebu Mahmud:

"Javno griješenje prema Allahu i njegovo

ponavljanje određeno vrijeme, dovode do toga da griješenje postane uobičajeno kod ljudi, pa se oni ohrabre da ga čine, i time mogućnost zapadanja u grijeh postaje mnogo veća!"

Nakon nekoliko dana Ebu Mahmud je razgovarao sa Ebu Muhammedom u blizini izvora, koji se nalazi usred naselja. Njegova voda bila je veoma pitka i hladna, i na njega su svraćali prolaznici van ramazana, kako bi ugasili žeđ.

Sada su priliku koristila djeca, pa su se prskali vodom sa izvora, što je dovelo do toga da se zemlja oko njega natopi vodom.

Iznenada naiđe Šahir... Kada je vidio njih dvojicu približi se izvoru i prišavši blizu njih reče:

"Pogled na vodu privlači da se ona pije..." On se napi a potom doda:

"Kako je hladna i pitka! Divna li je!"

Ebu Muhammed se razbjesni te glasno i namjerno pljunu na zemlju. Šahir se na to brzo okrenu da vidi ko je to učinio ali se okliznu i pade ravno na lice, pri čemu polomi prednje zube. Ustao je, a iz njegovih usta i nosa tekla je krv. Pogleda prema njima dvojici pogledom kojim kao da je htio nešto da kaže, zatim se žurno udalji da potraži pomoć.

Zubar u ambulanti povadi Šahirove polomljene zube i postavi žice u njegova usta kako bi

učvrstio druge rasklimane zube. Šahir izađe iz ambulante zamotane glave u zavoje. Jedan čovjek koji je bio svjedok Šahirovog pada je upitao:

"Kako će ovaj mladić jesti?" Ebu Muhammed je rekao:

"Postiće preko svoje volje!" Ebu Mahmud na to reče:

"Postiće, ali za to neće imati nagradu!" Ebu Muhammed doda:

"Neka je slavljen Uzvišeni Allah!"

KARUN

Kur'an nam prenosi priču o Karunu, a on je bio iz Musaovog, a.s., naroda. Međutim, Kur'an ne precizira vrijeme priče niti mjesto njenog događanja, da li se ova priča desila u Egiptu, prije izlaska Muse i Israelćana iz njega? Ili se desila nakon toga, za Musaova, a.s., života? Ili se desila među Israelćanima, nakon Musaove smrti? Daleko od različitih predaja ove priče, mi ćemo navesti ovaj slučaj onako kako je spomenut u Časnom Kur'anu.

Uzvišeni Allah u suri"El- Kasas" kaže:

"Karun je iz Musaova naroda bio, pa ih je tlačio, a bili smo mu dali toliko blaga da mu je ključeve od njega teško mogla nositi gomila snažnih ljudi.- Ne budi obijestan, jer Allah ne voli one koji su obijesni!- govorili su mu ljudi iz naroda njegova- i nastoj da time što ti je Allah dao stekneš onaj svijet, a ne zaboravi ni svoj udio na ovom svijetu i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio, i ne čini nered po Zemlji, jer Allah ne voli one koji nered čine."

"Ovo što imam stekao sam znanjem svojim,

tako ja mislim"- govorio je on. A zar nije znao da je Allah prije njega uništio neke narode koji su bili od njega jači i koji su bili više nakupili,- a zločinci neće o grijesima svojim ni ispitivani biti.

I iziđe on pred narod svoj u svom sjaju.- Ah, da je i nama ono što je dato Karunu! govorili su oni koji su čeznuli za životom na ovom svijetu,- on je, uistinu, presrećan."

- Teško vama!'- govorili su učeni- , onome koji vjeruje i čini dobra djela bolje je Allahova nagrada, a biće samo strpljivima pružena. I Mi smo i njega i dvorac njegov u zemlju utjerali, i niko ga od Allahove kazne nije mogao odbraniti, a ni sam sebi nije mogao pomoći.

A oni koji su ranije priželjkivali da su na njegovu mjestu, stadoše govoriti:

- Zar ne vidite da Allah daje obilje onome od robova Svojih kome On hoće, a i da uskraćuje! Da nam Allah nije milost Svoju ukazao, i nas bi u zemlju utjerao. Zar ne vidite da nezahvalnici nikad uspjeti neće?- Taj drugi svijet daćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a one koji se Allaha boje čeka srećan kraj." (Sura El-Kasas, ajeti 76- 83)

Allah, dž.š., nam pripovijeda o Karunovom blagu te kaže da su ključevi odaja u kojima se nalazilo blago bili teški za veliku grupu snažnih ljudi! Ako znamo da su ključevi blaga bili toliki, kakvo je tek onda bilo blago?! Kur'an ne spominje u čemu je on bio obijestan prema svome narodu:

možda time što je bio nepravedan prema njima ili im je bespravno otimao zemlju i imetke ili im nije davao njihovo pravo u tom imetku, kao što je pravo siromašnog u imetku bogatog. Ili je njegova obijest bila iz nekog drugog razloga.

Učeni ljudi iz njegovog naroda su ga savjetovali da postupa pravilno prema tom blagu i da bude umjeren. To je bio ispravan metod, i oni su ga opomenuli da se tome previše ne raduje, jer to dovodi čovjeka da zaboravi na to ko mu je podario imetak. Savjetovali su ga da koristi imetak na dunjaluku ali da ne zaboravi na Ahiret, jer njegova dužnost je da taj imetak koristi i za Ahiret. Opomenuli su ga da je taj imetak poklon i dobročinstvo od strane Allaha, dž.š., te je njegova dužnost da postupa s njim na lijep način i udjeljuje od njega, kako bi dobro uzvratio dobrim. Također su ga opomenuli da ne čini nered po Zemlji, tiranijom, nepravdom, zavidnošću, neprijateljstvom, trošenjem imetka u nedozvoljene svrhe te njegov-

im uskraćivanjem ondje gdje je obavezno da se dâ, jer Allah ne voli one koji nered čine.

Karunov odgovor na sve to je u jednoj rečenici sadržavao više vrsta nereda:

“Ovo što imam stekao sam znanjem svojim". Njegova vlastita zavedenost ga je učinila da zaboravi ko je izvor te blagodati i kakva je njena mudrost te njeno iskušenje, i zaslijepilo ga je bogatstvo. Stoga, Karun nije slušao savjete svoga naroda niti je osjećao blagodat od strane svoga Gospodara. Prijetnja za ovaj gnusan govor i mišljenje dolazi u istom ajetu:

“A zar nije znao da je Allah prije njega uništio neke narode koji su bili od njega jači i koji su bili više nakupili,- a zločinci neće o grijesima svojim ni ispitivani biti." Pa ako je on bio moćan i bogat, Allah je prije njega uništio mnoge narode koji su bili jači i bogatiji od njega.

Jednoga dana Karun izađe pred svoj narod u punom sjaju, pa su zatreptala srca nekih ljudi koji poželješe da imaju poput onoga što je dato Karunu, i smatrali su da je on u velikoj blagodati. Učeni i bogobojazni ljudi, koji su čuli njihove želje, im rekoše:

"Teško vama, koji sami sebe varate, čuvajte se iskušenja i bojte se Allaha! Znajte da je

Allahova nagrada bolja od Karunovih ukrasa te da je ono što je kod Allaha mnogo bolje od onoga što je kod njega!"

Kada je iskušenje Karunovog sjaja doseglo vrhunac i kada su se pred njim rasplamsale strasti u dušama ljudi, stiže Allahova moć da to zaustavi, kao milost slabim ljudima od njegovog zavođenja, te da uništi zaslijepljenost oholih. Stiže teška kazna:

"I Mi smo i njega i dvorac njegov u zemlju utjerali!" Tako je u jednom treptaju zemlja progutala njega i njegov dvorac, te je okončao nemoćan i slab, niko mu nije mogao priteći u pomoć niti je sebi mogao pomoći svojim položajem i imetkom.

Ljudi počeše da govore jedni s drugima, perstrašeni, začuđeni i izvlačeći pouku iz ovog događaja. Oni koji su bili opčinjeni Karunovim imetkom, vlašću i sjajem na dunjaluku, rekoše:

"Uistinu, Allah daje u obilju onome od robova Svojih kome On hoće, ili uskraćuje. Pa hvala Allahu što nam je ukazao milost i sačuvao nas od bolne kazne! Mi ti se kajemo naš Uzvišeni Gospodaru i tebi pripada zahvala na dunjaluku i Ahiretu."

ČUDNA PALMA

Djeca se okupiše oko djeda kako bi im ispričao priču o čudnoj palmi. Nakon nekoliko trenutaka tišine djed progovori:

Naša zemlja je poznata po palmama, koje predstavljaju jedno od najstarijih vrsta drveća. Svi naši prethodnici su voljeli palmu koja nam daje sočne i vrlo korisne hurme. Također, ona nam daje hladovinu. Palme su veoma značajan dio onoga što posjeduje naša zemlja, zbog toga im pridajemo veliku pažnju. Naši očevi su mnogo vodili računa o njima i sadili su ih na svakom mjestu koje je bilo pogodno za to. Stoga su se našom zemljom proširili mnogobrojni palmovici.

Djeco, pričaju da je jedna palma u jednom palmoviku sama sebe naglas zapitala:

“Zbog čega uvijek darujem svoja dobra drugima? Zbog čega im dajem ove ukusne hurme? Zbog čega im prostirem svoj duboki hlad?" Ostale palme pogledaše u nju sa čuđenjem, tako je bila buntovna i ljuta. Jedna stara, iskusna palma joj reče:

“To činiš jer je to tvoj zadatak zbog kojeg te je stvorio Uzvišeni Allah. Budi zahvalna Allahu

što si bujna i zdrava i na svemu ostalom!" Međutim, mlada palma nije bila uvjerena u te riječi, i ostale palme ostaše zaprepaštene kada čuše ovu ljutu palmu kako govori:

"Od ovog trenutka ću uskratiti svoj hlad i svoje hurme drugima... pticama i životinjama... i neću dati svoje hurme nijednom stvorenju!" Neke palme su pokušale da je uvjere da je takav postupak sasvim pogrešan, ali glupa palma je čvrsto odlučila da ne vrši svoju zadaću koju je imala. Nakon toga ona strese svoje lišće te više nije davala plodove.

Djeco, poznato je da palma nosi svoje zeleno lišće tokom cijele godine i također znate da se hurme hrane preko tog lišća. Ali, prkosna palma nije dala priliku nijednoj hurmi da rodi. Prošlo je neko vrijeme i ova palma, koja je ranije bila veoma lijepa, postade samo jedan obični suhi stub. Došlo je i vrijeme rađanja plodova i sve palme su prolazile svoje najljepše dane... Sve vrste ptica su ih posjećivale.... djeca su se igrala u njihovoj hladovini... samo je glupa palma, koja je izgledala veoma ružno, bila potpuno napuštena!

Kada je došao vlasnik palmovika i ugledao je u tom stanju rekao je:

"Ova je palma bez sumnje bolesna, i bojim se

da se bolest ne proširi na ostale palme." Onda je posiječe u korijenu i odnese je daleko, te poče da je cijepa za ogrjev. Ostale palme su bile zbog toga veoma tužne. Stara palma je kazala:

"Da! Takav biva kraj onoga ko uskraćuje svoja dobra i pomoć drugima!"

PRIČA O OKLOPU

Vođa muslimana, Alija b. Ebu Talib je bio na putovanju a svoj željezni oklop, koji je oblačio prilikom borbe, je privezao iza sebe, na leđa deve. Kada je stigao u mjesto u koje je krenuo potraži svoj oklop, ali ga ne nađe. On mu je ispao tokom putovanja a da on to nije ni primijetio.

Kada je prolazio kroz čaršiju vidio je svoj oklop kod jednog jevreja pa ga zaustavi i zatraži od njega da mu ga vrati. Međutim, jevrej na to ne pristade i reče Aliji:

"Zaista je ovo moj oklop i neću ti ga dati!"

Alija zatraži od njega da se uputi s njim kod kadije (sudije), kako bi presudio među njima, te njih dvojica dođoše do kadije grada Medine, koji se zvao Šurejh.

Alija ispriča kadiji kako je izgubio svoj oklop i kako ga je slučajno spazio kod ovog jevreja te kako je zatražio da mu ga on vrati.

Međutim, jevrej ostade uporan pri tome da je to njegov oklop kojeg posjeduje već odavno, te da su oklopi slični jedni drugima.

Kadija Šurejh zatraži od Alije dokaz da je oklop njegov, pa mu Alija ukaza na znakove na oklopu po kojima ga prepoznaje.

Međutim kadiji nisu bili dovoljni ti dokazi pa presudi u korist jevreja tj. da može zadržati oklop u svom posjedu.

Alija se povinova kadijinoj odluci iako je bio uvjeren da je to njegov oklop i da je kadija pogriješio u svojoj odluci. Potom je htio da ode, ali ga jevrej zaustavi, zadivljen onim što je vidio od pravednosti muslimana i njihovog uzvišenog odgoja, te mu reče:

"Vođo pravovjernih, ovo je zaista tvoj oklop, a ja sam ga našao nakon što ti je ispao. Mogao si ga uzeti od mene bez obraćanja kadiji jer si tjelesno jači od mene i u tvojim rukama je vlast. Uprkos tome, nisi upotrijebio svoju snagu niti svoju vlast, nego si se obratio kadiji kao i svi drugi obični ljudi!"

Potom se okrenu prema kadiji, vidno uzbuđen i dirnut veličinom onoga što je doživio, te mu reče:

"Ako je ono po čemu si presudio islam, onda ja svjedočim da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik!"

UZDIZANJE NAUKE

Preneseno je od Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

"Traženje nauke je obaveza svakog muslimana!"

Također, od njega se prenose i drugi hadisi koji ukazuju na visok stepen koji ima nauka te na uzdizanje položaja učenih ljudi. Od njih je sljedeći hadis:

"Ko krene putem tražeći na njemu nauku, Allah će mu olakšati put u Džennet. Zaista, meleci podmeću svoja krila onome koji traži nauku iz zadovoljstva s onim što on radi. Za učenog oprost traže oni na nebesima i na Zemlji, pa čak i ribe u vodi. Prednost učenog nad pobožnim je kao prednost Mjeseca u odnosu na ostale zvijezde., Zaista su učenjaci nasljednici vjerovjesnika, a vjerovjesnici nisu ostavili u nasljedstvo ni dinare ni dirheme, nego su ostavili u nasljedstvo nauku, pa ko je uzme, uzeo je obilan dio."

U knjizi"Mu'džemul- 'udebai" se prenosi od fakiha (islamski pravnik) Alije b. Ise El-Velvaldžijja da je rekao:

"Došao sam kod Ebu Er- Rejhana El-

Bejrunija, koji je bio na samrti, pa me je upitao neko pitanje koje ga je zaokupljalo. Ja sam mu, sažalivši se nad njim, rekao:

"Zar pitaš u takvom stanju?" Odgovorio mi je:

"Da napustim ovaj dunjaluk znajući propis po ovom pitanju je bolje od toga da ga napustim ne znajući ga!" Ja sam mu dao odgovor na njegovo pitanje i on ga je zapamtio, a onda sam izašao od njega. Čim sam izašao čuo sam njegov posljednji hropac. Zar ovo nije najbolja potvrda motu ovoga ummeta:

"Traži znanje od kolijevke pa do groba!"

TRI STARCA

Tri čovjeka u poodmaklim godinama su sjedili u parku, pa se jedan od njih okrenu prema drugom i upita ga:

"Šta si činio u životu kada si dostigao svoje pozne godine?" Drugi starac podiže svoju sijedu glavu, sretan što će odgovoriti na to pitanje, te reče:

"Ja sam ljekar, i živio sam potpuno zdravim načinom života, a s druge strane sam izvršavao sve svoje vjerske obaveze. Jeo sam hranu koja mi je odgovarala a ne samo onu koja mi se dopadala. Izbjegavao sam masnu hranu i hranu koja je sadržavala šećer, osim što je od njega sadržavalo prirodno voće i plodovi. Mnogo sam jeo povrće i svježu salatu poput paradajza, luka i krastavaca. Također, upražnjavao sam tjelesne vježbe i to dva sata svakoga jutra i večeri. Ne pijem i ne pušim, liježem rano i ustajem rano. Svoje slobodno vrijeme i vrijeme odmora provodim u čitanju ili u razgovoru sa onima koji su učeniji od mene ili stariji ili koji imaju više životnog iskustva. Udaljavam se od briga i tuge koliko sam u stanju i to sprječavajući njihove uzroke i suočavajući se s njima prije

nego se dese." Potom ponosno diže glavu i doda:

"Na taj način sam uspio dostići ove pozne godine!"

Onaj prvi ga ponovo upita:

"A koliko ti je sada godina?"

Stari ljekar mu ponosno odgovori:

"Osamdeset i devet godina!" Potom upita svoga sagovornika:

"A ti, kako si ti dostigao te godine?"

Ovaj mu odgovori:

"Prosto rečeno, ja sam pobožan čovjek, i osim svoga posla izvršavam sve ono što mi propisuje moja vjera. Klanjam pet puta dnevno izuzev nafila, spavam rano poput tebe, kako bih se probudio prije zore i obavio namaz. Pridržavam se tjelesne čistoće abdestom i kupanjem, te duševne čistoće izbjegavajući ogovaranje, prenošenje tuđih riječi, gubljenje vremena na beskorisne stvari, pomagajući siromašne i ispunjavajući potrebe starih i nesposobnih. Obilazim bolesnike u bolnicama, a posebno strance ili one koji nemaju nikoga. Pored toga, vodim računa o ispravnom odgoju svojih sinova te im pomažem u učenju i vodim ih na izlete kako bi se igrali i odmorili. Zbog toga sam cijeli svoj život živio mirne savjesti i zdravoga tijela."

Stari ljekar podiže glavu sa odobravanjem, a onda reče:

- To je potpun i uspješan način života, kojeg preporučuju ljekari. A koliko ti je sada godina?

- Meni je devedeset i osam godina, odgovori on.

- Veličanstveno! Činiš se mnogo mlađim od toga. Neka te Allah još dugo poživi i poboljša ti tvoje zdravlje!

Zatim se njih dvojica okrenuše prema trećem čovjeku, koji se isto činio veoma starim. Sjedio je pognute glave i kao da je utonuo u dubok san, a njih dvojica ga upitaše:

- A ti, šta si ti činio kada si dostigao te godine?

On s teškoćom podiže glavu i drhtavim i slabim glasom odgovori:

- Što se mene tiče ja nisam niti ljekar niti pobožan čovjek, niti sam učinio išta od toga što ste učinili vas dva. Naprotiv, ja sam radio suprotno tome. Živio sam životom koji se u potpunosti sastojao od avantura, zabave i lakrdija. Bdio bih do jutra i mnogo sam pušio te sam jeo samo ono što mi se dopadalo, poput kolača i jeftinih i štetnih jela, čije su konzumiranje doktori zabranjivali. Živim u potpunom neredu i nikada se nisam ženio

ni pročitao neku knjigu niti sam ikad klanjao i bavio se sportom.

Druga dvojica su gledali svoga sagovornika, začuđeni i zaprepašteni onim što su čuli.- Ako je istina ono što si rekao, ti si onda nadnaravna pojava u ovom vremenu. Koliko ti je onda godina? upitaše ga.

- Trideset i pet! odgovori on.

MUDRI KROJAČ

Njegov dućan je bio u selu i bio je veoma skroman, uklapajući se u okolinu u kojoj je otvoren. Vidio sam ga kako sjedi a pred njim je bio visoki radni sto na kome je stajao njegov alat. Bio je sredovječan i na njegovom licu se primjećivalo zdravlje a na dlanovima grubost koja je bila u skladu sa njegovim zanatom. Primio me ozbiljnog lica koje nije odavalo ništa i na njemu se nisu mogli primjetiti znakovi ljubaznosti niti dobrodošlice. Bacio je brz pogled na mene proučavajući cipele u kojim sam došao. Osjetio sam se postiđeno kada je počeo da ih prevrće u svojoj ruci kao što doktor prevrće mrtvo dijete i kao da mi govori:

"Od ovih cipela nije ostalo ništa!" Potom ih je stavio na radni sto i okrenuo se prema svojoj novoj šivačoj mašini.

Sve ovo, a da me nije ni pogledao, tako da osjetih nelagodu i ljutnju. Nakon nekog vremena me upita:

"Šta si trebao?"

- Želim da mi popraviš cipele!

- Pedeset dinara, odgovori on, a da nije

promijenio svoj izraz lica i kao da me izaziva.

- Ja te ne pitam o cijeni novih cipela, rekoh.

- Jasno.

Svaki od nas je šutio, a on poče da radi sa iglom koja je bila u njegovim rukama, i nije mi ništa govorio.

- Zar nije dovoljno trideset? upitah.

- Nije.

Zgrabih cipele i ljutito napustih njegovu radnju. Hodao sam putem svašta pomišljajući o tom čovjeku. Kada sam stigao kući počeo sam razmišljati o svemu što se desilo. Kada se moja ljutnja smanjila, pomislih:

“Nema drugog izlaza, zar da hodam bos? Neka bude koliko bude!"

Vratih se do njega, a on je sjedio kao i prije i radio sa svojom iglom. Nazvao sam mu selam i stavio cipele pred njega a on se nije ni pomjerio. Tada sam rekao:

- Želim samo da danas budu gotove!

- Ako Bog da.

Progutao sam pljuvačku i rekao:

- Zar mi ne možeš spustiti deset dinara? Pretjeruješ sa cijenom!

- Ti dobro znaš u kakvom su stanju tvoje cipele, odgovori on.

- Pretpostavi da nemam toliko novca, rekoh mu.

- U tom slučaju odustani od cipela i hodaj bos! Potom podiže pogled prema meni i po prvi put se nasmiješi te mi reče:

- Ne ljuti se! Ništa na dunjaluku nije vrijedno tuge!

- Ti ne znaš šta govoriš! rekoh mu.

- Meni se čini da ne griješim. Na dunjaluku postoje ljudi koji žele da mogu hodati bosi i bili bi veoma sretni kada bi to bili u stanju. Zar ne vjeruješ? Pogledaj!

Pokaza mi jednu svoju nogu ispod odjeće, kad ona odsječena! I pri tome se mirno osmjehivao!

U tom trenutku se sjetih onoga ko je rekao:

"Izašao sam da nađem obuću pa sam našao ljude bez obje noge!" Vratih se u svoj stan mirniji i veseliji.

ŠEJH REBI'A

Kada je Ferruh došao u Medinu bio je hrabar mladić i približio se svojoj tridesetoj godini. Odlučio je da sebi kupi kuću u kojoj će boraviti i da sebi odabere suprugu uz koju će se smiriti. Kupio je kuću u sred grada i odabrao je sebi suprugu, razumnu ženu i vjernicu, koja je bila približno njegovih godina, te se oženi.

Ferruh je sretno živio sa svojom ženom i jednoga dana je čuo imama džamije kako na hutbi govori o pobjedama muslimanskih vojski te podstiče ljude na borbu na Allahovom putu. Vratio se kući i obavijestio je ženu da on odlazi u borbu na Allahovom putu. Njegova supruga ga upita:

- Kome ostavljaš mene i ovaj plod kojeg nosim u svojoj utrobi? On joj odgovori:

- Ostavljam te Allahu i Njegovom Poslaniku, a ostavljam ti i trideset hiljada dinara koje posjedujem. Koristi taj novac i troši ga na sebe i svoje dijete dok ti se ne vratim zdrav i čitav ili dok ne postignem šehadet na Allahovom putu koji želim. Potom se oprosti od nje i krenu ka svom cilju.

Žena se porodila samo nekoliko mjeseci nakon odlaska njenog muža i rodila je lijepo

muško dijete. Silno mu se obradovala i ta radost samo što je nije dovela da zaboravi na njegovog oca. Nazvala ga je Rebi'a i na njemu su se još od malena uočavali znakovi oštroumnosti. Majka ga je dala na podučavanje i tražila od njegovih učitelja da ga poduče na najbolji mogući način. Nije prošlo mnogo vremena a Rebi'a je već znao pisati i čitati, a zatim je naučio Kur'an napamet te ga je učio sa zadovoljstvom. Također, naučio je i dosta hadisa Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kao i izreka Arapa, te je naučio od svoje vjere ono što je bilo neophodno da se zna.

Žena je čekala povratak svoga muža, ali se Ferruhovo odsustvo veoma odužilo. Potom su dolazile kontradiktorne vijesti o njemu:

neki su govorili da je pao u ruke neprijatelja kao zarobljenik, a drugi da je još uvijek slobodan i da se bori na Allahovom putu, a treći da je zaradio šehadet koji je toliko želio. Ova posljednja vijest je prevladala kod Rebi'ove majke, zbog njegovog dugog odsustva, pa je mnogo patila zbog njega.

Rebi'a se približavao punoljetstvu pa su neki ljudi govorili njegovoj majci:

- Rebi'a je usavršio čitanje i pisanje i naučio napamet Kur'an te prenosi hadise. Zašto mu ne odabereš neko zanimanje?

Njegova majka je odgovarala:

- Molim Allaha da mu odabere ono što će mu koristiti i na dunjaluku i na Ahiretu. Rebi'a je za sebe odabrao nauku i odlučio da živi učeći i poučavajući druge, koliko god bude živio.

Rebi'a poče da prisustvuje halkama znanja koje su se održavale u medinskoj džamiji. Učio je od Enesa ibn Malika i drugih velikih učenjaka. Učio je i danju i noću sve dok se ne bi potpuno iscrpio. A kada bi mu neko nešto rekao za to on bi govorio:

- Čuo sam od svojih učitelja kako kažu da ti znanje neće dati dio sebe dok mu ti ne daš cijeloga sebe. Nakon toga se pročuo glas o Rebi'i među ljudima i postade poznat po znanju i učenosti.

Jedne noći u Medinu stiže nepoznati konjanik, koji je bio u šestoj deceniji svoga života. Jahao je na svom konju krećući se prema svojoj kući,a nije znao da li njegova kuća još uvijek postoji. Jer, bio je dugo odsutan od nje... Trideset godina ili približno toliko. Sam sebe je zapitkivao o svojoj mladoj ženi koju je ostavio u toj kući, šta li je učinila nakon njega? I o plodu koji je bio u njenoj utrobi, da li je rodila žensko ili muško? Je li živ ili mrtav? I o imetku koji joj je ostavio, šta li je učinila s njim?

Niko nije poznavao tog konjanika niti mu je ko pridavao pažnju. Odjednom je shvatio da je pred svojom kućom, i vidje da su vrata otvorena te uđe u nju. Kada je Rebi'a vidio tog ratnika koji je iamo sablju, kako ulazi u njegovu kuću, on povika:

- Zar provaljuješ u moju kuću? Zar napadaš moje ukućane? Potom se svaki od njih usprotivi. Komšije požuriše do kuće i opkoliše nepoznatog čovjeka, te pomogoše svome komšiji štiteći ga. Rebi'a mu reče:

- Predaću te namjesniku, ti Allahov neprijatelju! Neznanac odgovori:

- Nisam ja Allahov neprijatelj, niti sam šta pogriješio! Ovo je moja kuća i vidio sam da su vrata otvorena pa sam ušao. Zatim se okrenu prema ljudima i reče:

- Ljudi, saslušajte me. Ova kuća je moja, ja sam je kupio svojim novcem. Ljudi, ja sam Ferruh!

Rebi'ova majka je spavala ali je probudila galama. Pogledala je kroz prozor i vidjela svoga muža, te je povikala:

- Pustite ga! Pusti ga, Rebi'a! Pusti ga sine moj jer to je tvoj otac! Kada su njene riječi doprijele do Rebi'e i Ferruha oni se srdačno zagrliše.

Ferruh sjede pored svoje ženi i poče da joj

priča o svojim događajima, a onda joj reče:

- Ovo su četiri hiljade dinara koje posjedujem. Gdje je novac koji sam ostavio kod tebe? Želim da kupimo neki voćnjak ili njivu. Njegova supruga mu odgovori:

- Ja sam novac utrošila na pravom mjestu i vidjećeš to nakon nekoliko dana, ako Bog da.

Ferruh je abdestio a potom upita:

- Gdje je Rebi'a? Rekoše mu:

- Čim je čuo ezan odmah se uputio u džamiju. Kada je Ferruh stigao u džamiju vidio je da je namaz u džematu već obavljen. Klanjao je a zatim je vidio veliku skupinu ljudi koji su sjedili u halki i u kojoj su sticali znanje, kakvu do sada nije vidio. Vidio je ljude koji su se okupili oko predavača na toj halki. Ferruh je pokušao da uoči o kome se radi ali nije uspio, jer je bio daleko od njega. Kada se predavanje okončalo Ferruh upita jednog čovjeka koji je bio u njegovoj blizini o predavaču. On mu reče:

- Zar ti nisi iz Medine? Pa zar postoji iko u Medini a da ne poznaje šejha? Ferruh mu odgovori:

- Izbivao sam iz Medine oko trideset godina i tek juče sam se vratio. Čovjek mu reče:

- Sjedi, ispričaću ti o šejhu. Šejh kojeg si sada

slušao je od uglednih tabi'ina i učenjak u hadisu i fikhu i pored toga što je veoma mlad. Pored toga on je plemenit i skroman čovjek.

Ferruh mu reče:

- Ali, ti mi nisi rekao njegovo ime! Čovjek odgovori:

- Ime mu je Rebi'a, ali su ga učenjaci Medine nazvali"Rebi'atur- Re'j", jer on kad ne nađe tekst po nekom pitanju u Kur'anu ili hadisu, onda pokušava da sam dosegne propis. To čini tako što poredi stvari o kojima je naveden tekst sa onima u kojima to nije slučaj. Ferruh ga upita:

- Kako mu se zove otac? Čovjek odgovori:

- Ferruh, i čuo sam da je juče stigao u Medinu.

U tom trenutku se dvije velike suze skotrljaše niz Ferruhovo lice. Ferruh se vrati kući i kada ugleda svoju ženu reče joj:

- Vidio sam našeg sina na naučnom predavanju kakvo nikada nisam vidio ranije. Ona ga upita:

- Šta ti je draže, trideset hiljada dinara ili ovo što je tvoj sin postigao u nauci i njegovo čuvenje u tome? Ferruh odogovori:

- Tako mi Allaha, ovo mi je draže i bolje od čitavog blaga na svijetu! Njegova žena mu reče:

- Ja sam ono što si ostavio kod mene potrošila

na njega. Pa da li ti je drago što sam to učinila? On joj reče:

- Da, i imaćeš najbolju nagradu zbog mene i zbog njega i zbog muslimana koji će se okoristiti njegovim znanjem!

IBLIS JE NADJAČAO

Jedan narod je počeo da obožava drvo! Za to je čuo pobožnjak, vjernik u Allaha, pa ponese sjekiru i ode do drveta da ga odsiječe... Kada se približio drvetu, pred njim se ukaza Iblis, ispriječivši se između njega i drveta, te povika na njega:

- Skloni se čovječe! Zašto hoćeš posjeći ovo drvo?

- Jer ono zavodi ljude!

- Šta te se oni tiču! Ostavi ih u njihovoj zabludi!

- Kako da ih ostavim, kad je moj zadatak da ih uputim na pravi put!

- Tvoj zadatak je da ostaviš ljude slobodne da rade šta žele...

- Oni nisu slobodni... oni slušaju šejtansko došaptavanje.

- Da li to želiš da slušaju šta im ti kažeš?!

- Ja samo želim da slušaju ono što im Allah kaže!

- Ja ti neću dozvoliti da posiječeš ovo drvo!

- Ja ga moram obavezno posjeći!

Iblis uhvati pobožnjaka za vrat, a pobožnjak

dohvati šejtana... i tako su se dugo hrvali, sve dok pobožnjak nije nadjačao i pobijedio u toj borbi. On je bacio šejtana na Zemlju i sjeo na njegova prsa, te mu reče:

- Jesi li vidio moju snagu?

Iblis, koji je bio poražen, odgovori slabim glasom:

"Nisam računao da si tako snažan... pusti me i čini šta hoćeš!

Pobožnjak pusti šejtana, a napor koji je uložio u borbi veoma ga je izmorio. Potom se vrati u svoju kuću da se odmori te noći.

Sljedećeg dana ponovo ponese svoju sjekiru i ode do drveta sa namjerom da ga posiječe. Međutim, Iblis izađe iza drveta vičući:

- Zar si i danas došao da ga posiječeš?

- Moram to učiniti.

- A da li misliš da si u stanju da me i danas pobijediš?

- Ja ću se boriti protiv tebe dok ne pobijedi istina!

- A gdje ti je snaga?

Pobožnjak ga dohvati i počeše da se hrvu. Bitka se okonča tako što je šejtan ponovo završio pod nogama pobožnjaka. On sjede na njegova prsa

i upita ga:

- Šta sad misliš o mojoj snazi?!

- Uistinu, tvoja snaga je iznenađujuća... pusti me i čini šta ti je volja, reče šejtan glasom onoga koji se guši. Pobožnjak ga pusti i vrati se svojoj kući, te prespava noć.

Prođe noć i osvanu dan, pa pobožnjak ponovo ponese svoju sjekiru i ode do drveta. Iblis se pojavi pred njim i povika:

- Zar nećeš odustati od svoje namjere, čovječe?

- Nikada... ja moram posjeći ovo zlo.

- Zar misliš da ću te pustiti da to uradiš?

- Ako se opet budeš borio sa mnom, opet ću pobijediti.

Iblis je razmislio na trenutak... Shvatio je da ga borba protiv ovog čovjeka neće dovesti do pobjede... Jer, nema ništa jače od čovjeka koji se bori za ideju ili vjerovanje.

Nije bilo nijednog načina da Iblis porazi ovog čovjeka, osim jednog:

varka. Iblis mu se blago obrati, rekavši mu:

- Znaš li zbog čega te sprječavam da odsiječeš ovo drvo?! Ja to činim jer se bojim za tebe i iz sažaljenja prema tebi. Jer, ako ga posiječeš, oni

koji obožavaju ovo drvo te neće voljeti... pa zašto da sebi praviš nevolje? Nemoj ga posjeći a ja ću ti svaki dan dati dva dinara, da se njima pomogneš u svome izdržavanju, te da živiš u miru i sigurnosti.

- Dva dinara?

- Da, svaki dan ćeš ih naći ispod tvoga jastuka!

Pobožnjak je dugo razmišljao a zatim podiže glavu i reče Iblisu:

- A ko mi garantuje da ćeš učiniti to što govoriš?

- Ja ti to obećavam... i saznaćeš istinitost moga obećanja.

- Isprobat ću te.

- Da, isprobaj me.

- Dogovorili smo se.

Iblis pruži ruku pobožnjaku i tako sklopiše dogovor... Pobožnjak se vrati svojoj kući i svaki dan kada bi se probudio i zavukao ruku pod jastuk, nalazio bi dva dinara. Sve dok nije došao kraj tog mjeseca. Tog jutra zavuče ruku pod jastuk ali ne nađe ništa... Iblis je prekinuo davati zlatnike... Pobožnjak se naljuti i skoči, te uze svoju sjekiru i ode da posiječe drvo... Iblis ga zaustavi na putu i povika:

- Stani! Gdje si krenuo?

- Do drveta da ga posiječem!

Iblis se glasno nasmija.

- Hoćeš da ga posiječeš zato što sam ti prestao davati novac!

- Ne, nego hoću da uklonim zabludu i učinim da zasija svjetlo istine!

- Ti?

- Jel ti to mene ismijavaš, prokletniče?

- Nemoj mi zamjeriti, ali tvoj prizor me nasmijava,

- Ti to govoriš, lažljivče?!

Pobožnjak se okomi na šejtana i uhvati ga... Hrvali su se nekoliko trenutaka... ali borba okonča tako što je pobožnjak završio pod Iblisovim nogama... Iblis je pobijedio i sjeo na pobožnjakova prsa, ponosno mu govoreći:

- Gdje je sada tvoja snaga, čovječe?!

On reče glasom onoga koji se guši:

- Reci mi... kako si me uspio pobijediti, šejtanu jedan?!

Iblis mu odgovori:

- Kada si bio srdit radi Allaha pobijedio si me, a kada si se rasrdio zbog sebe pobijedio sam te... Kada si se borio za svoje vjerovanje pobijedio si me, a kada si počeo da se boriš za svoju korist pobijedio sam te!

MUS'AB IBN 'UMEJR

Mus'ab ibn 'Umejr je bio nježan mladić, srednjeg rasta, lijepoga lica, prijatnog glasa i lijepog govora. Samo što bi na njega pao pogled duša bi ga zavoljela i samo što bi njegov glas dopro do ušiju srce bi osjetilo naklonost prema njemu. Nosio je lijepu odjeću i vodio je računa o svojoj odjeći i izgledu. Kada bi ga čovjek vidio znao bi odmah da je živio u blagostanju. Koristio je najljepše mirise, i ne bi prošao pored neke skupine, a da neko ne bi rekao:

- Ovo je Mus'ab ibn 'Umejr. Roditelji su ga puno voljeli,a majka mu je davala mnogo novca iz svoga velikog imetka.

Kurejšije su bili zadivljeni njegovom ljepotom, mladošću, lijepom odjećom i velikim bogatstvom. Mus'ab nije volio lov kao ostali mladići od Kurejša, niti je volio da priča o novcu i poslovima kao što su to voljeli prvaci Kurejša, nego je njegov cilj bio da živi jedan miran život.

Jednoga dana, prijepodne, Mus'ab se uputi prema mjestu gdje su se okupljali Kurejšije, a na tom putu srete dvije skupine svojih vršnjaka, jedna je krenula u lov a druga se uputila prema jednoj od

krčmi, kako bi pila vino. Prva skupina ga pozva u lov a druga na vino, ali on odbi oba poziva.

Mus'ab je više volio da ode do mjesta gdje su se okupljali Kurejšije, kako bi prisustvovao njihovim razgovorima. Kada je bio sasvim blizu, čuo je raspravu koja se vodila među prvacima Kurejša, te je sjeo blizu njih. Raspravljali su oko onog čovjeka kojeg su svi oni mrzili, jer je želio da promijeni vjeru njihovih očeva i da pobuni siromašne protiv bogatih.

Mus'ab je sve to saslušao i poželio da sazna nešto o tom čovjeku, zbog koga se svađao čitav narod. Otišao je od njih i uputio se prema kući u kojoj se sastajao Muhammed, s.a.v.s., i njegovi sljedbenici. Kada je stigao do kuće pokucao je, te mu je otvoreno. Ušao je i pozdravio prisutne a potom je sjeo dok su svi gledali u njega, diveći se toj njegovoj lijepoj odjeći i izgledu. Mus'ab je saslušao Muhammedov, s.a.v.s., govor a onda mu se približio i pružio mu ruku, te objavio svoj ulazak u ovu vjeru.

Mladić je određeno vrijeme krio svoju vjeru, bojeći se Kurejša. Nije obavijestio ni svoju majku o svome islamu jer ju je volio i nije htio da je uznemirava. Međutim, jednog dana ga je Osman ibn Talha vidio kako klanja u mesdžidu pa je obavijes-

tio Kurejšije o tome. Kurejšije to jako rasrdi, kao i njegove roditelje, te postade siromašan. Međutim, on je bio veoma strpljiv mladić i u islamu je našao utjehu.

Kada se zlostavljanje nad muslimanima pojačalo, Poslanik, s.a.v.s., im dozvoli hidžru (iseljenje) u Abesiniju. Mus'ab je sa njima učinio hidžru u Abesiniju, a kada se vratio u Mekku njegovo stanje se potpuno promijenilo. Njegova odjeća je bila pocijepana i jedva da je bila dovoljna da ga pokrije dok je njegova nježna koža postala gruba. Kada su ga Poslanik, s.a.v.s., i njegovi ashabi vidjeli u tom stanju, Poslanik, s.a.v.s., je rekao:

"Evo šta sam vidio, a u Mekki nije bilo mladića kojeg su roditelji više pazili od njega, a potom ga je od toga odvojila želja za dobrom sadržana u ljubavi prema Allahu i Njegovom Poslaniku!"

Mus'ab se nije odvajao od Poslanika, s.a.v.s., i slušao je njega na najbolji način. Pamtio je što bi čuo od Poslanika i u tome je bio veoma precizan, tako da je postao od najučenijih ashaba. Onda ga je Poslanik, s.a.v.s., poslao u Medinu da tamo poučava muslimane Kur'anu i vjeri. Mus'ab je u tome uspio, pa su mnoge Ensarije prešle u islam Kada se približilo vrijeme hadždža krenu sa

sedamdeset Ensarija prema Mekki, i kada je stigao u nju nije mislio ni na svoju porodicu niti majku, nego je otišao pravo do Poslanika, s.a.v.s.

Mus'ab je nosio Poslanikovu, s.a.v.s., zastavu u bici na Bedru, pa se s njom vratio kao pobjednik. U bici na Uhudu je takođe nosio zastavu. Napad Kurejšija na muslimane se pojačavao ali je Mus'ab ostao postojan i nije ispuštao svoju zastavu. Jedan neprijateljski vojnik se okomi na njega i udari ga sabljom po ruci te je odsiječe. Zastava pade na zemlju, ali je Mus'ab uze drugom rukom a onaj isti mu odsiječe i drugu ruku. Međutim, zastava i dalje osta uzdignuta i onaj ga pogodi kopljem u prsa te pade Mus'ab zajedno sa zastavom... Preuze je Ebur- Rum i zastava ostade uzdignuta sve dok se muslimani ne vratiše u Medinu.

Kurejšije se vratiše pobjedonosno u Mekku,a muslimani počeše da zakopavaju svoje šehide pa nađoše i Mus'aba među njima, licem okrenuta prema zemlji. Muslimani su željeli da ga zakopaju, a on je na sebi imao samo kratku pocijepanu odjeću. Ako bi mu pokrili glavu otkrile bi mu se noge, a ako bi mu pokrili noge otkrila bi se glava. Poslanik, s.a.v.s., je učio Allahove, dž.š., riječi:

“Ima vjernika koji ispunjavaju zavjet dat Allahu, ima ih koji su poginuli, i ima ih koji to

očekuju- nisu ništa izmjenili." Zatim je naredio da se pokrije njegov gornji dio odjećom a donji svježim rastinjem.

SAD IBN EBI VEKKAS, JUNAK BITKE NA KADISIJJI

Vladar muslimana, Omer ibn El- Hattab, je naredio S'adu ibn Ebi Vekkasu da povede muslimane pod svojom komandom u bitku protiv Perzijanaca. S'ad je poveo svoje vojnike i kada su stigli u Kadisijju, između tog mjesta i maloga rukavca tijeke Eufrat podiže logor, a to je bilo u Iraku. Potom je poslao izaslanike do Jezdedžrida, kralja Perzije, i pozvao ga u islam. On je to odbio i zaprijetio je muslimanima da će ih njegov vojskovođa Rustem sve pokopati u kanal Kadisijje.

Rustem je znao snagu muslimana i njihovu žestinu u borbi, pa je poželio da sazna način kojim bi ih odvratio od borbe protiv njega. Zatražio je od S'ada da mu pošalje izaslanika s kojim bi on porazgovarao i od njega saznao zahtjeve muslimana. A zahtjevi muslimana nisu bili mnogobrojni niti čudni... Ko primi islam postaje brat po vjeri svim muslimanima i njemu pripada što i njima a njegove obaveze su kao i njihove obaveze. A ko plati džizju ulazi pod zaštitu muslimana pa ga oni brane i štite njegova prava. Međutim, Rustem nije prih-

vatio islam niti plaćanje džizje. Stoga, muslimanima nije preostalo ništa drugo nego da povedu borbu protiv njega.

Počele su pripreme za borbu, a bolest je bila ophrvala S'ada, pa je bitku vodio ležeći na postelji. Broj muslimana pod njegovom komandom bio je dvadeset i osam hiljada boraca, dok je, s druge strane, broj perzijskih vojnika pod komandom Rustema dosezao oko stotinu hiljada. Perzijanci su pristizali sa istoka, a S'ad ih je pustio da pređu rijeku, dok je on ostao na položaju koji je ranije odabrao. S'ad je zabranio svojim vojnicima da počnu borbu dok ne obave podne namaz, kako bi namazom ojačali svoje duše i povećali svoju odlučnost. Bolest nije spriječila ovog junaka da izvrši svoje zapovjedničke dužnosti, pa je zatražio od svojih ljudi da ga odnesu na vrh utvrđenja u kojem se nalazio. Odatle je posmataro bitku i izdavao naređenja jednom od svojih ljudi koji je stajao pored, pa bi ih on žurno dostavljao onima koji su ih trebali sprovesti u djelo.

Perzijanci napadoše, a ispred njih su išli slonovi, koji su plašili arapske konje i udarali konjanike svojim surlama, te gazili sve što im je bilo na putu. S'ad je zadužio strijelce da ubijaju vojnike koji su bili na slonovima, pa kad su to uspjeli,

počeše da gađaju slonove u oči, koji se potom dadoše u bijeg. Pala je noć i bitka je obustavljena...

Drugi dan, iz Šama stiže El- K'aka'u ibn Amr, na čelu jedinice koja je brojala hiljadu konjanika, kao pojačanje S'adovoj vojsci. Kod muslimana se pojača moral kada vidješe El- K'aka'a kako probija neprijateljske redove, tražeći perzijskog vojskovođu, kako bi se borio protiv njega i ubio ga. Onda napadoše na Perzijance velikom žestinom i razbiše njihove bojne redove, a borba potraja do ponoći.

Treći dan, napadoše Perzijanci, a na čelu slonova bila su dva velika slona. Tada El- K'aka'u i Asim sebi prokrčiše put do jednog od ta dva slona i zabodoše mu koplja u oči, a u isto vrijeme druga dva muslimanska konjanika to isto učiniše sa drugim slonom. Dva slona pobjegoše u rijeku a za njima i ostali slonovi. Muslimani iskoristiše ovu priliku te napadoše svom silinom na Perzijance, koji su bili mnogobrojniji, tako da je borba potrajala do jutra sljedećeg dana.

Naposlijetku, poče puhati snažan vjetar koji odnese Rustemov suncobran sa njegove nosiljke, i odnese ga u rijeku, dok je on po običaju sjedio u svojoj nosiljci i izdavao naređenja Perzijancima. El- K'aka'u ohrabri svoje vojnike i usmjeri ih u pravcu Rustema. Rustem se preplaši i požuri pre-

ma rijeci, želeći da je pređe. Međutim, vidio ga je jedan Perzijanac, koji je bio musliman, te je zagazio u rijeku za njim i ubio ga. Perzijanci saznaše za ubistvo njihovog vođe pa im opade moral i počeše da se povlače. Muslimani krenuše za njima i zarobiše velik broj vojnika te stekoše veliki ratni plijen. Ovako je okončala bitka na Kadisijji, porazom Perzijanaca, a S'ad posla izaslanika vođi muslimana, Omeru ibn El- Hattabu, kako bi mu donio radosnu vijest o ovoj velikoj pobjedi.

SUPRUGA"PRVAKA ARAPA"

Haris ibn 'Avf, koga su zvali"Prvak Arapa", se okrenu prema svome amidžiću i upita ga:

"Šta misliš da li bi me ijedan Arap odbio kada bih zaprosio njegovu kćer?" Njegov amidžić mu odgovori:

"Evs ibn Harise, naprimjer..." Haris reče:

"Te tvoje riječi me podstiču da sutra čujem odgovor iz njegovih usta..." Haris te noći nije mogao zaspati od straha da će ga Evs odbiti. Prije izlaska Sunca on krenu sa svojim amidžićem prema kući Evsa ibn Harise kako bi zaprosio jednu od njegovih kćeri. Naporno su putovali dok nisu stigli uz zalazak Sunca do Evsove kuće, koji je u tom trenutku stajao u svome dvorištu. Oni ga poselamiše, a Haris, ne silazeći s konja, reče:

"Mi smo u žurbi, a došli smo da zaprosimo jednu od tvojih kćerki... Pa šta misliš? Da li da sjašemo ili da idemo?" Evs odgovori uzbuđenim glasom:

"Ne... nisam tu...selam alejkum!" Potom im okrenu leđa i ode u svoju kuću.

U takvom stanju ga vidje njegova žena, pa ga upita šta se desilo. On joj ispriča o Harisovom

dolasku, koji je došao da zaprosi jednu od njegovih kćerki a da nije iz oholosti ni sišao sa konja, pa kao da je došao da kupi neku jeftinu robu. Njegova supruga poče da ga omekšava, upitavši ga:

- Zar ne želiš da udaš svoje kćeri?

- Bez sumnje, odgovori on.

- Ako nisi prihvatio za zeta"Prvaka Arapa", pa koga ćeš onda prihvatiti? upita ona.

- Desilo se što se desilo, i sada nema povratka! reče on.

- Njegova žena doda:

- Ne gubi vrijeme, stigni ga i vrati, i izvini mu se time što ćeš kazati da si ga sreo u stanju žalosti, zbog nečega što te je snašlo... Ne priliči da ih pustiš da otputuju a već je nastupila noć.

Evs uzjaha svoga konja i krenu za njima... Kada ih je sustigao, zamoli ih da stanu i reče im:

- Ne spada u lijep odgoj kod Arapa da vas pustim da putujete po noći, a bili ste kod mene... A što se tiče onoga zbog čega ste došli, dajte mi malo vremena...

Te njegove riječi ponovo im vratiše raspoloženje te se vratiše.

Evs je ušao u svoju kuću i pozvao je kod sebe svoju najstariju kćer, te joj je rekao:

- Kćeri, tu je Haris ibn 'Avf, jedan od prvaka

Arapa, i došao mi je kao prosac. Ja sam pomislio da tebe udam za njega, pa šta ti veliš?

Ona je razmislila nekoliko trenutaka, a potom je rekla:

- Tako ti Allaha, ne čini to! Oče, ja nisam lijepa i brzopleta sam, a on ne živi u tvom komšiluku pa da te se stidi, te nisam sigurna da neće na meni naći nešto što mu se ne sviđa, pa će me razvesti. Onda bih živjela nesretna, kajući se što sam to učinila...

Otac joj reče:

- Idi, da ti Allah podari svaki bereket!

Potom je pozvao srednju kćerku i isto je upitao, a ona mu odgovori:

- Oče, ti znaš da ja ne poznajem mnoge stvari, niti imam kakvo znanje u kojem sam spretna, te nisam sigurna da neće na meni naći nešto što mu se ne sviđa, pa će me razvesti...

On joj reče:

- Možeš ići, Allah ti podario svaki bereket!

Onda pozva svoju najmlađu kćer koja se zvala Buhejsa, te je upita isto što i njene sestre, a ona mu odgovori:

- Ti odluči, a ja sam, tako mi Allaha, lijepoga lica, vješte ruke, blage naravi i plemenitog porijekla, pa ako mi i da razvod, molićću Allaha da mu

podari svako dobro...

Otac joj reče:

- Neka ti Allah podari svaki bereket, to sam i očekivao od tebe.

On izađe pred svoje goste da im izjavi svoj pristanak na udaju Buhejse za"Prvaka Arapa". Haris provede noć sretan što je uspio a sljedeći dan provede kao gost kod Evsa.

Naveče, Evs naredi da se pripremi odaja za mladence, te se Buhejsa osami sa svojim mužem. On je vidio svu njenu ljepotu i bio je zadivljen njome. Pokušao je da joj se približi, ali mu ona reče:

- Znaj da se to ne bi trebalo desiti ovdje među mojima! Zar bi se ponosio time da prvu bračnu noć provedemo među mojim bližnjim i mojom braćom?

U rano jutro, povorka sa nosiljkom za mladu krenu preko pustinje, uputivši se prema mladoženjinoj kući. Naposlijetku, stigoše na odredište a dječaci iz mladoženjinog plemena počeše mahati sabljama i radovati se. Čitavo mjesto se obradova mladencima, čak i starci i oni najmlađi. Kada se sve stišalo, mladenci se uputiše u svoj stan. Haris se približi svojoj supruzi, a ona mu reče:

- Čula sam o mnogim tvojim primjerima humanosti i plemenitosti, pa sam zbog toga i željela da ti budem supruga... Međutim, ti sjediš sa ženom a Arapi se međusobno ubijaju (a time je željela da ukaže na plemenski rat koji se vodio između plemena Absa i Zubjana). Zar te ne uznemirava krv koja se proljeva, djeca koja ostaju bez očeva, rušenje naselja i uništavanje imovine?

On joj odgovori:

- Zašto se ti brineš o ratu?!

Ona ga pogleda, rekavši:

- Govoriš tako,"Prvače Arapa", a posjeduješ veliki imetak kojim možeš izmiriti svoju braću! Tek tada bi se zaista ponosila što sam se udala za"Prvaka Arapa"... A zatim briznu u plač

Ujutro, sljedećeg dana, Haris i određeni broj uglednika iz plemena se uputiše prema dva zaraćena plemena. Haris im darova mnogo novca i oni sklopiše primirje. Svi pohvališe ovakav Harisov postupak. Kada se Haris vratio kući, vijest o tome je već bila stigla do njegove supruge, koja je osjetila da je uradila nešto što ju je učinilo sretnom, i što je usrećilo i druge ljude. Bila je vrlo vesela i on joj se primače, upitavši je:

- Ima li još neka želja?

Ona odgovori:

- Danas je moje pravo da se ponosim tobom, jer vidim da se mir ponovo vraća u arapska naselja i to tvojim djelom! On na to reče:

- Ne, nego tvojim djelom, Buhejsa!

Ova knjiga je izbor priča iz arapsko - islamske tradicije koje sadrže pouke o moralnim vrijednostima kao što su poštenje, emanet - povjerenje, skromnost itd. Prevodilac ovih priča, Ahmed Džinović, je napravio izbor kojeg možemo preporučiti ne samo djeci nego i odraslim čitaocima, jer svaka od njih na određeni način motivira i podstiče na pridržavanje islamskog morala, a to nije potrebno samo mladima nego svakom pojedincu, bez obzira na uzrast.

Zato, toplo preporučujem čitanje ove knjige, ne samo našoj djeci i omladini nego i starijim čitaocima.

Recenzent: Hfz. Dževad Hrvačić

